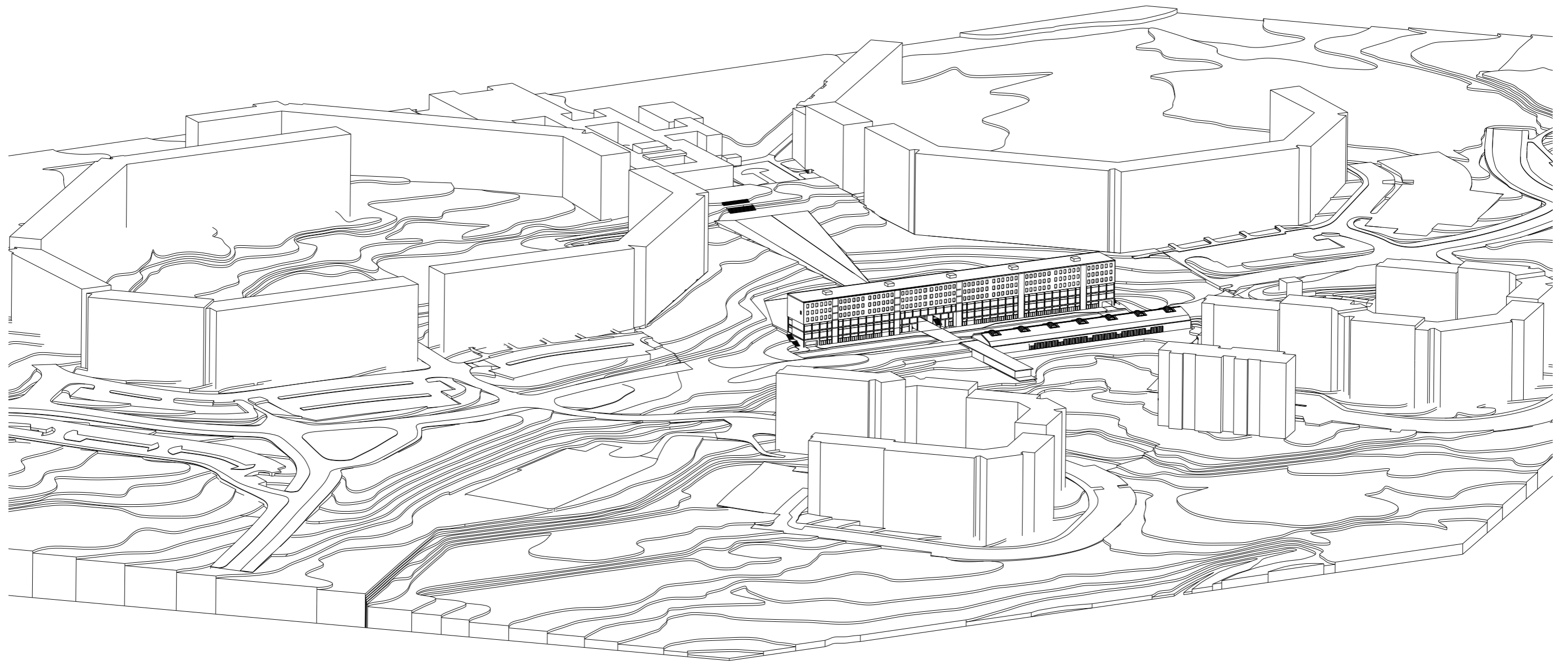

LOKÁLNÍ CENTRUM NA SÍDLIŠTI - OKOLÍ STANICE METRA LUKA

DIPLOMNÍ PROJEKT

MARKÉTA SOUČKOVÁ
FA ČVUT LS 2014

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Markéta Součková
 datum narození: 11. 11. 1987
 akademický rok / semestr: 2013/14 / letní semestr
 ústav: 15119 Ústav urbanismu
 vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Michal Kuzemský

Téma diplomové práce: Centrum na sídlišti - okolí stanice metra Luka

Zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení:

pracovní teze: Na podnět hl. m. Prahy došlo k dohodě mezi městskou částí Praha 13 a vlastníky nemovitostí v okolí stanice metra Luka, za účelem zvýšení kvality území. To jest zlepšení podmínek stávajících služeb, návaznosti parteru obchodního centra a okolní zástavby, případně navýšení nabídky pracovních příležitostí. Cílem je zpracování studie rekonstrukce, konverze či novostavby „centra“ navazující na stanici metra Luka. Případně návrh nové utilitární budovy související se stanicí metra a popření smyslu centra.

Témata k řešení:

- stanice metra - jakou hraje roli? Má potenciál pro vznik centra, nebo je pouze tranzitem?
- centrum sídliště - co má být centrem sídliště, má mít sídliště centrum?
- reprezentace - jaké spektrum obyvatelstva na sídlišti žije? Jak velkou část z nich centrum reprezentuje?
- cyklus dne obyvatel - kudy lidé chodí, kdy se kde zastavují?
- služby - jaké jsou stávající služby, jaké služby lidé na sídlišti postrádají?
- průchodnost - jakou hraje v území roli?

2/ součástí zadání bude jasné a konkrétně specifikovaný stavební program

Stanovení stavebního programu je součástí diplomové práce (ověření kapacity území, náplně...) a nelze jej předem uvést.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

širší vztahy v podrobnosti 1:2000 (1:5000)

situace v podrobnosti 1:250 - 500

pohledy + řezpohledy „uliční panorama“ v podrobnosti 1:200

půdorysy v podrobnosti 1:200

řezy v podrobnosti 1:200

3 velké vizualizace

nadhledová perspektiva

realistický pohled - výřez fasády v podrobnosti 1:20 (1:25)

autorský text (počet znaků vč. mezer: 3600 z toho perex 400, tělo 3200)

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- povinné výkresy odpovídající velikosti 4xA1

- kniha/portfólio A3 2x

- zadání s podpisem vedoucího DP a děkana FA, naskenované bude součástí portfolia

- prohlášení autora, které je součástí portfolia i CD

- projekt uložený v souvislosti s odst. 1 § 47b zákona č. 111/1999 Sb. o vysokých školách v platném znění_Povinnost zveřejnění diplomové práce

- CD

- model 1:500 – vkládací část do modelu kontextu

Datum a podpis studenta

26.2.2014

Datum a podpis vedoucího DP

26.02.2014

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Markéta Součková
 AR 2012/2013, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ)CENTRUM NA SÍDLIŠTI – OKOLÍ STANICE METRA LUKA

(AJ)LOCAL CENTRE OF A HOUSING ESTATE – SURROUNDINGS OF METRO STATION LUKA

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce:	Ing. arch. Michal Kuzemský	Ústav: 15119 Ústav urbanismu
Oponent práce:	Ing. arch. Václav Škarda	
Klíčová slova (česká):	Sídliště, prostor, dimenze, volnost, přehlednost, obchod, bydlení	
Anotace (česká):	Lokální centrum na sídlišti. Jak funguje, proč zcela nefunguje, jak by mohlo fungovat. Vlastnosti, hodnoty a potenciály sídliště, zapojení okolí stanice metra do organismu sídliště.	
Anotace (anglická):	Local center on the estate. How does it work, why it does not work quite as it might work. The value and potentials of the settlement. How to integrate the public space around th metro station Luka to the organism of the estate.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni)

V Praze dne 29.5.2014

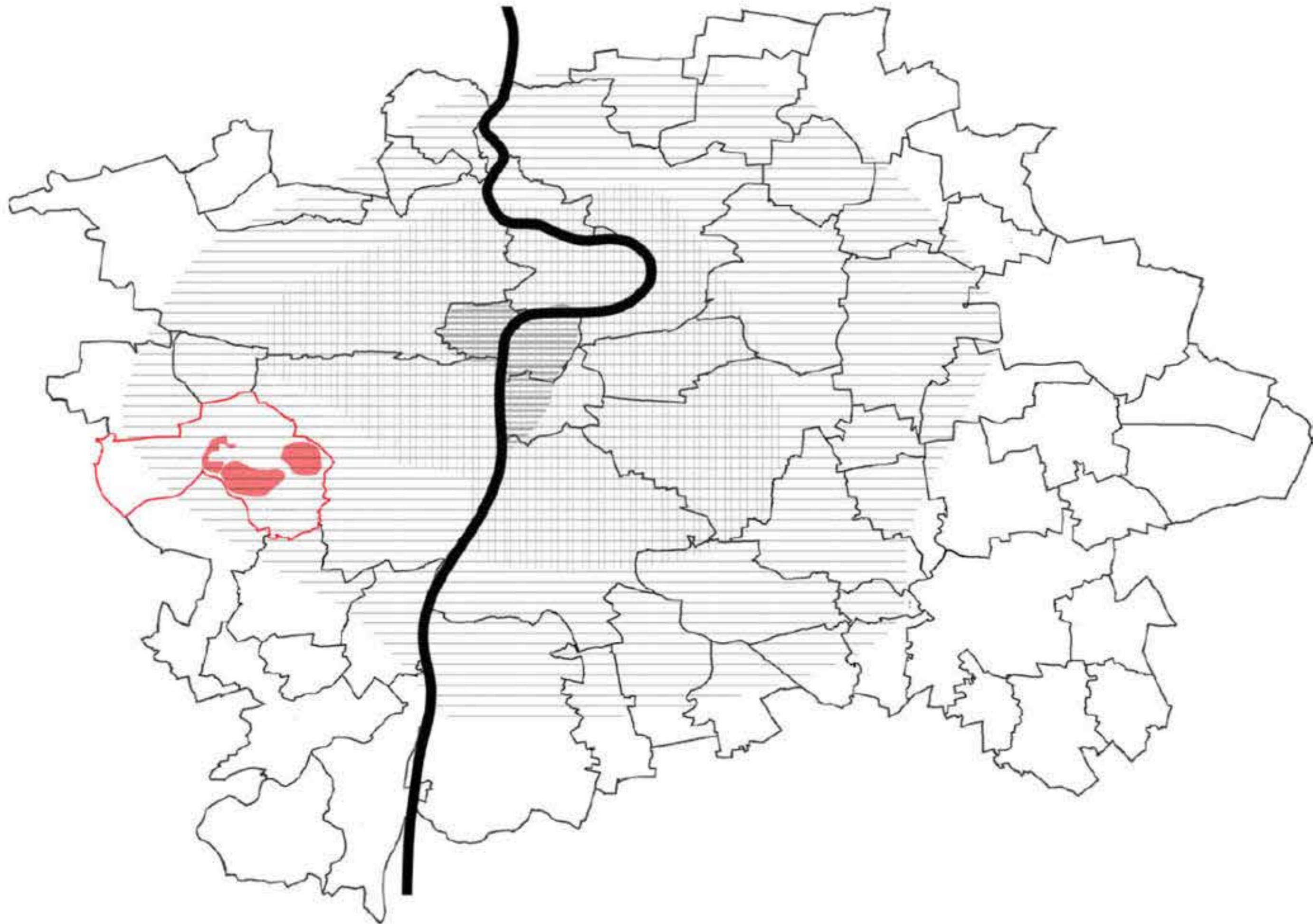
podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

„Kids don't need equipment, they need opportunity“

analytická část

JIHOZÁPADNÍ MĚSTO

Myšlenka vzniku sídliště na Jihozápadním městě se rodí v první polovině 60. let, kdy byl prostor mezi Prokopským a Motolským údolím vymezen v územním plánu jako „rezerva pro hromadnou bytovou výstavbu“. V roce 1967 byla vypracována Prověřovací studie tohoto území, ve které se prvně objevuje myšlenka napojení území na systém MHD, tehdy ještě v podobě „rychlé tramvaje“. Studie následně slouží jako podklad pro vypracování podmínek soutěže na Jihozápadní město - město pro 60 tisíc obyvatel.

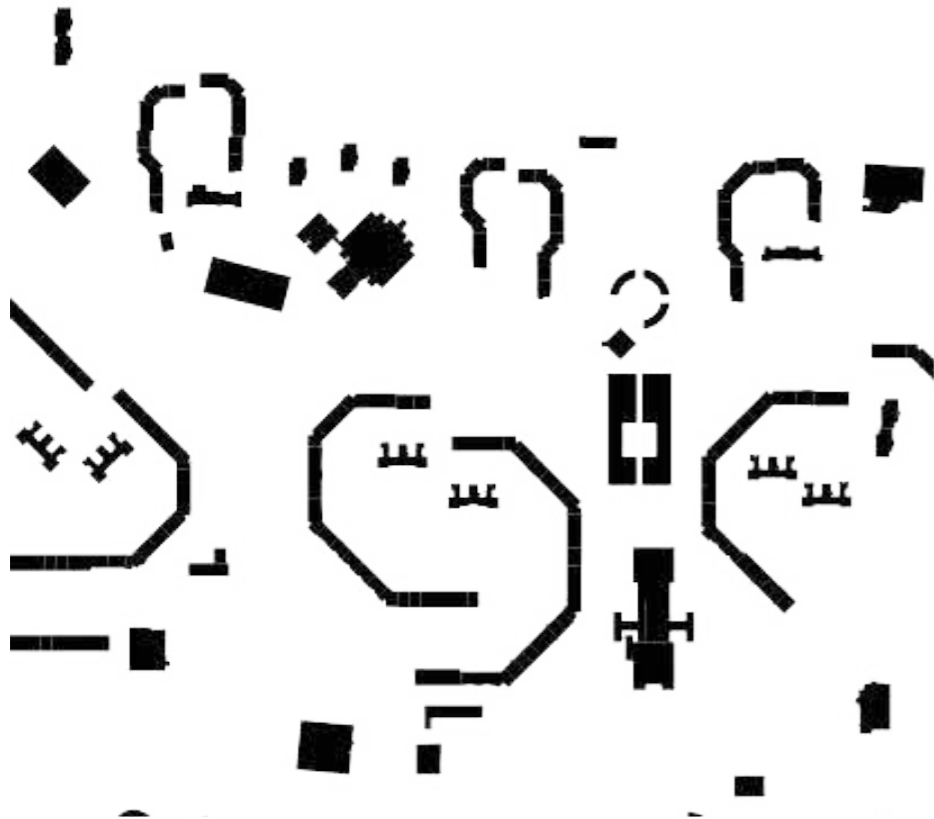
Soutěže se zúčastnilo 16 architektonických týmů, které nabídly zajímavá řešení různých urbanistických koncepcí. Nejvyšší cenou byl oceněn návrh architekta Ivo Obersteina a jeho spolupracovníků. Podle poroty návrh klade největší důraz na krajinné hodnoty území. „Autorům se podařilo velmi citlivě reagovat na přirozené územní hodnoty a právě jejich koncepcí zdůraznila jedinečnost krajinného prostředí.“¹ Záměr předpokládá okolí sídliště dále nezastavovat a ponechat bezprostřední styk panelových domů s přírodním okolím jako jeden ze základních principů fungování, což bylo v pozdějších obdobích porušeno jednak zahuštěním obytných celků a především pak dostavěním obytných a obchodních komplexů na vnějším okruhu sídliště podél rychlostní komunikace.

Výstavba sídliště vypukla v roce 1975. Jednotlivé bytové soubory jsou realizovány různými autorskými týmy, vycházejí však z jednotného zastavovacího plánu zpracovaného Ivo Obersteinem. V návrhu je předem počítáno s napojením sídliště na trasu linky metra B. Jednotlivé zastávky metra představují uzlové body sídliště s navázanou občanskou vybaveností a tvoří tak důležitá lokální centra. Dalším významným momentem původní koncepce je velký důraz na pěší pohyb - je pečlivě dbáno na pěší dostupnost veřejné vybavenosti a hromadná doprava je nadřazena individuální. Celé území je obslouženo vnější kapacitní komunikací, parkovací stání jsou koncentrována podél vnějšího obvodu obytných souborů. Uvnitř tak vznikají vnitrobloky bez automobilové dopravy poskytující klidné prostředí s mateřskými školami a hřišti, s předzahrádkami a příznivými podmínkami pro veřejné užívání parteru domů.

Obrovskou hodnotu přináší životu na Jihozápadním městě Centrální park. Toto rozsáhlé krajinné území omývá celý severní okraj sídliště a v místech lokálních center má tendenci tvořit zálivy a vlévat se dovnitř do obytných struktur. Pramení v Panské zahradě ve Stodůlkách, postupně se zvětšuje a nabývá na síle, až se na východním okraji sídliště rozplyne v Prokopském a Dalejském údolí.

¹ z hodnocení poroty vypsané soutěže na návrh sídliště na Jihozápadním městě, 1968

LUŽINY, JIHOZÁPADNÍ MĚSTO

podíl veřejného prostoru: 89%

VINOHRADY

podíl veřejného prostoru: 40%

NOVÉ MĚSTO

podíl veřejného prostoru: 27%

Centrální park

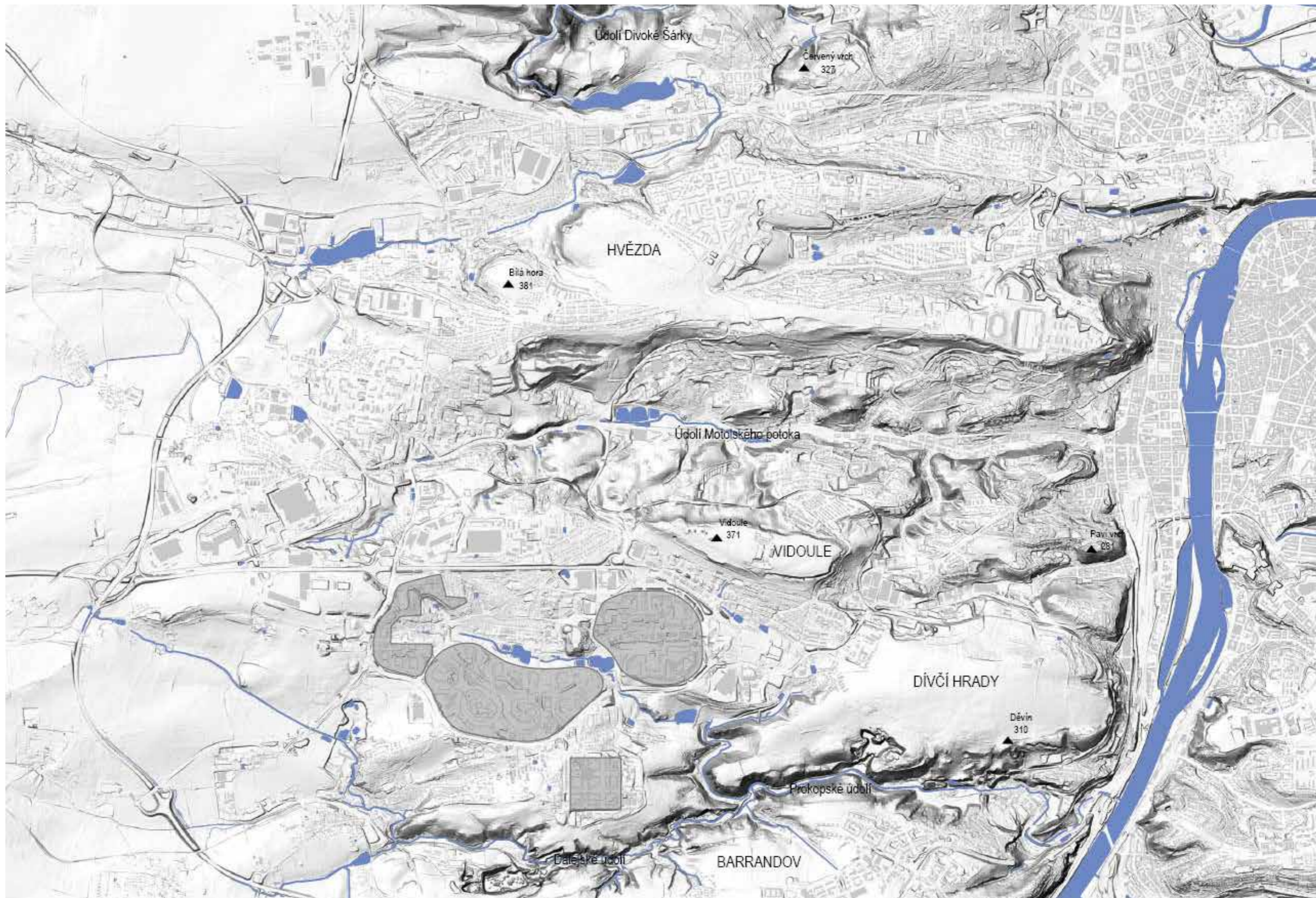
Dalejské údolí

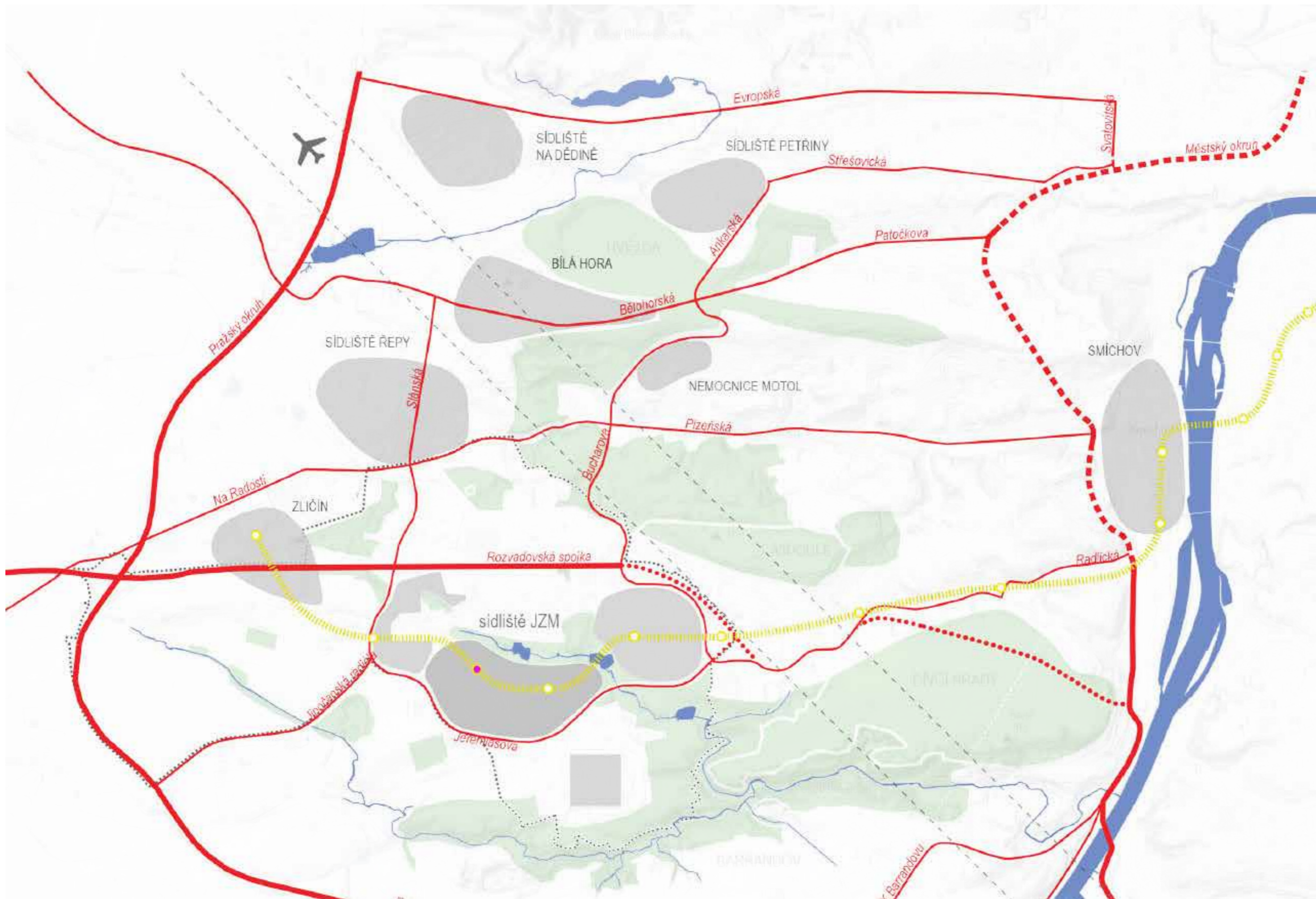
Prokopské údolí

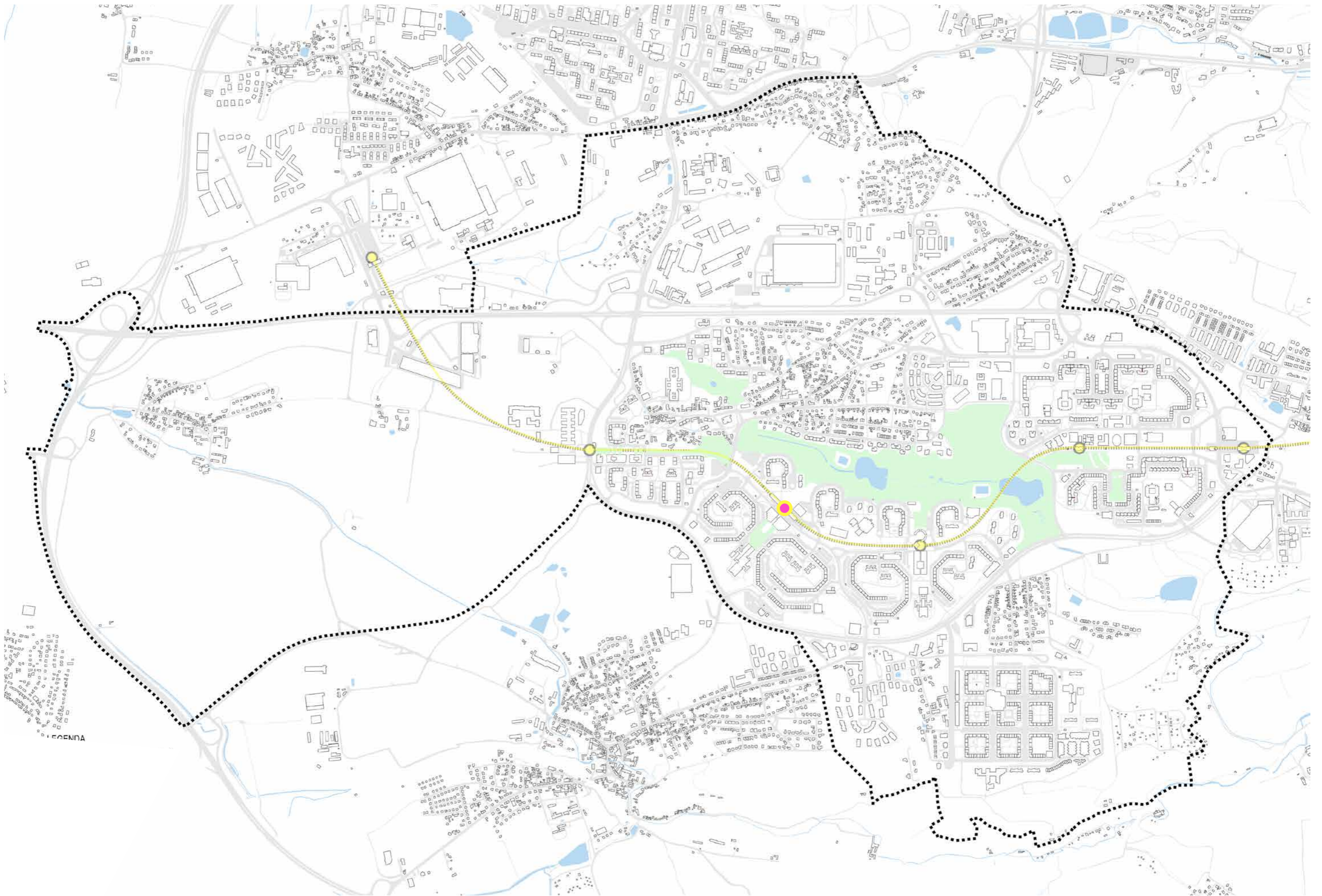
Krajinný kontext

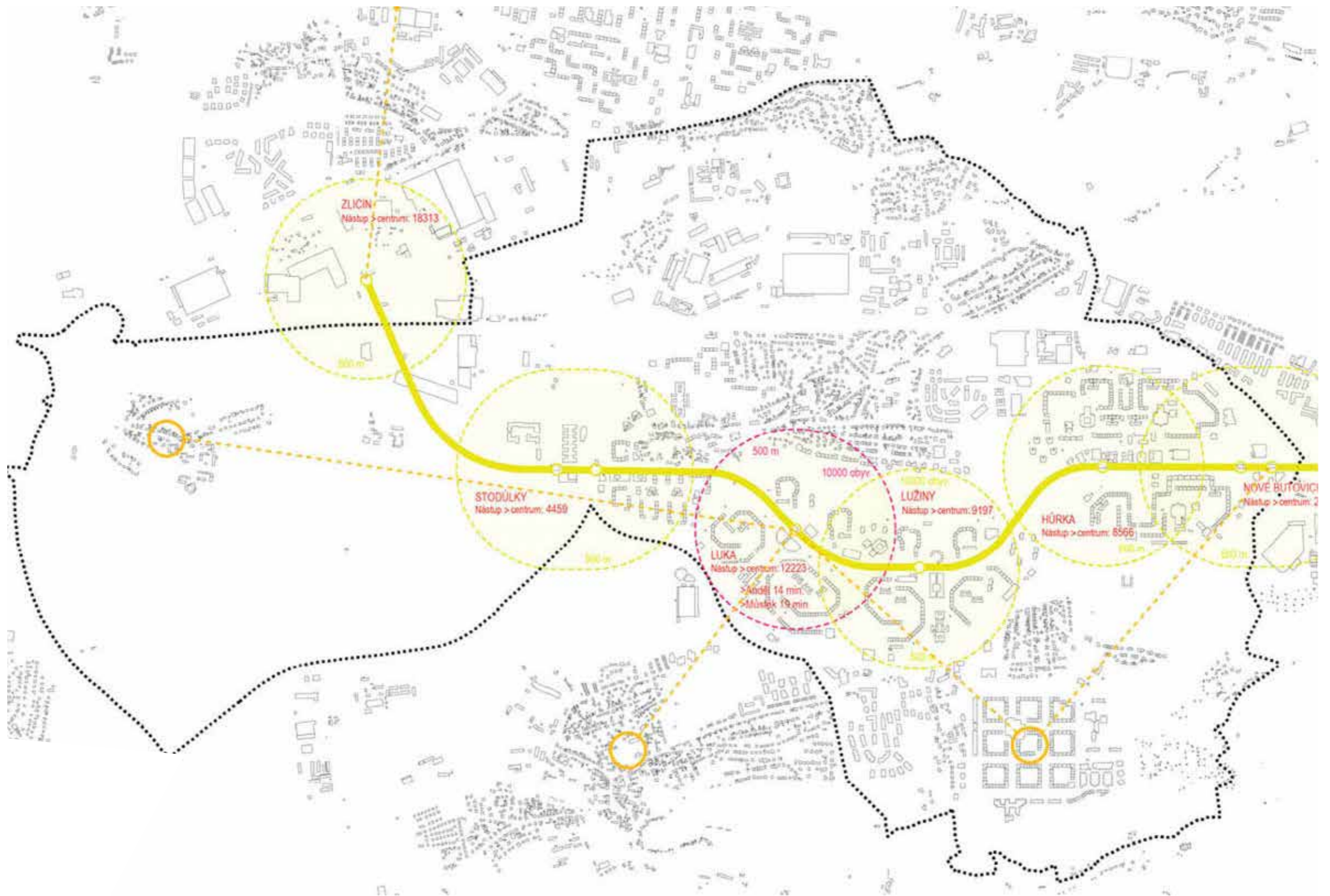
Krajinný kontext

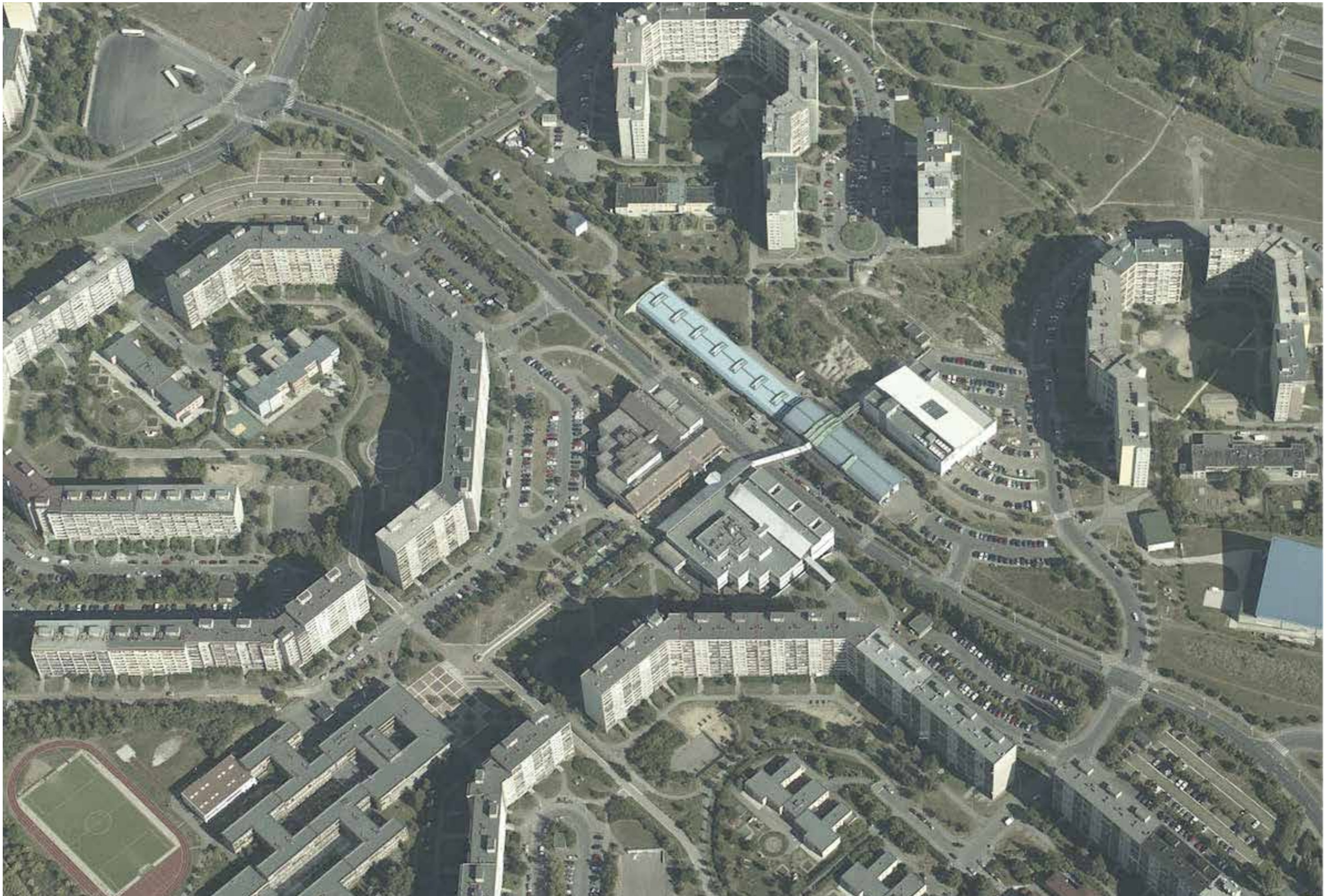

CAENNA

Napojení metrem na centrum

Stanice metra Luka - současný stav

Bližší analýzy - zoom na lokální do okolí stanice metra Luka

LOKÁLNÍ CENTRUM V OKOLÍ STANICE METRA LUKA

V polovině 80. let vyrostl na louce mezi Stodůlkami a Řeporyjemi obytný komplex Lužiny. Město pro 20000 obyvatel na ploše 100 hektarů. Panelové domy získaly formu dvojic do sebe zakouslých céček, které ve svém nitru svírají hodnotné prostředí megavnitrobloku. Narostly do výšky 6 až 12 podlaží. Dost možná největší domy v Československu. Ve vnitroblocích vyrostly stromy, hřiště, houpačky, kolem vchodů zahrádky, skvělé místo pro život!

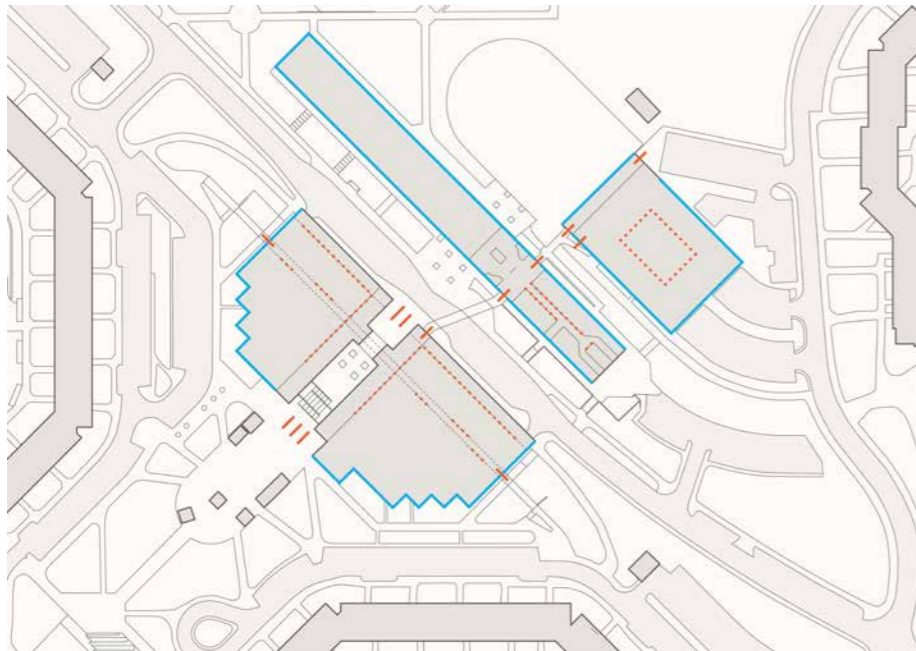
Rozsáhlé prostory v okolí plánovaných stanic metra byly v územním plánu vyznačeny jako plochy pro veřejnou vybavenost a pro kulturu. Tyto plány se ovšem tehdejšímu režimu již nepodařilo do důsledku naplnit, proto tato místa svou kvalitou viditelně pokulhávají za kvalitou obytných vnitrobloků.

Na konci 80. vznikl nad plánovanou stanicí metra Luka dům služeb. 20 tisíc čtverečních metrů obchodních ploch. Dostatek místa pro obchody všeho druhu, restaurace několika kategorií, multifunkční sály.

Na konci roku 1994 byl s velkými ovacemi zprovozněn západní úsek žluté linky metra, čímž se sídliště náhle ocitlo v bezprostřední blízkosti centra Prahy. A v tuto chvíli se zdálo, že úspěch území kolem stanice Luka nemůže ohrozit žádná okolnost.

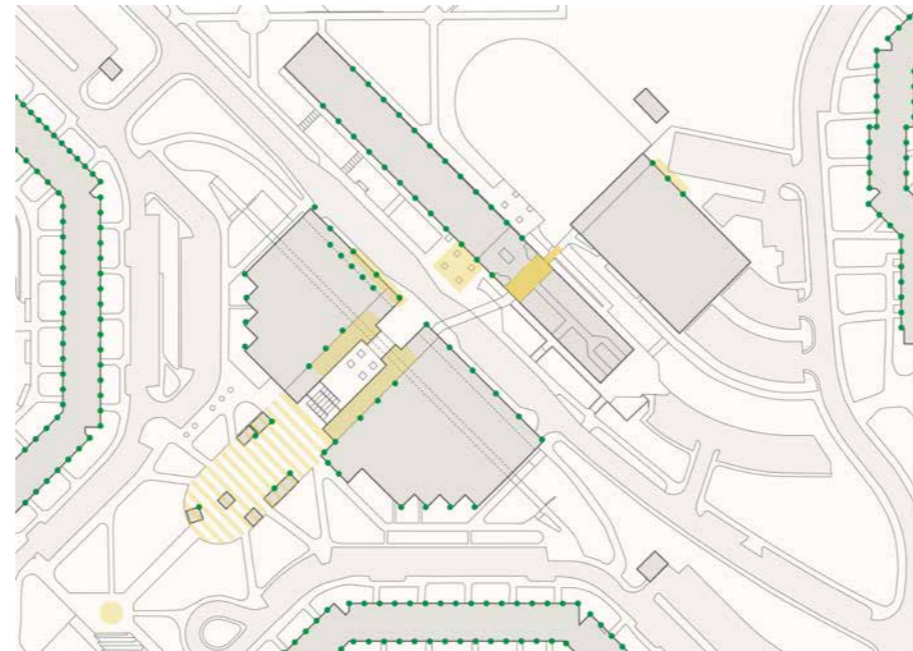
A přeci se cosi zvirtlo. Místo budí nedůvěru. Obchodní centrum reflektuje jen úzkou sociální škálu lidí. Funguje tu široké spektrum služeb, ale od pohledu se až moc dobře daří kasínům. Nonstop U Hrobaře se zdá také velmi oblíben.

A mě zajímalo proč. Zkoumala jsem, jak místo funguje, jaké děje generuje, kudy proudí lidé a jak se chovají. Položila jsem si otázku, jak by místo fungovalo, kdyby tu nebylo „nic“. Co by se naopak stalo, kdyby tu bylo „vše“, kdyby tu stálo fungující centrum města se vším všudy. Zamýšlela jsem se nad tím, co sídliště oproti centru Prahy nabízí, jakých hodnot si lidé nejvíc váží, proč se jim tu dobře žije, zda se dá kvalita prostředí zlepšit. A je-li vůbec nutné snažit se ji „zlepšovat“.

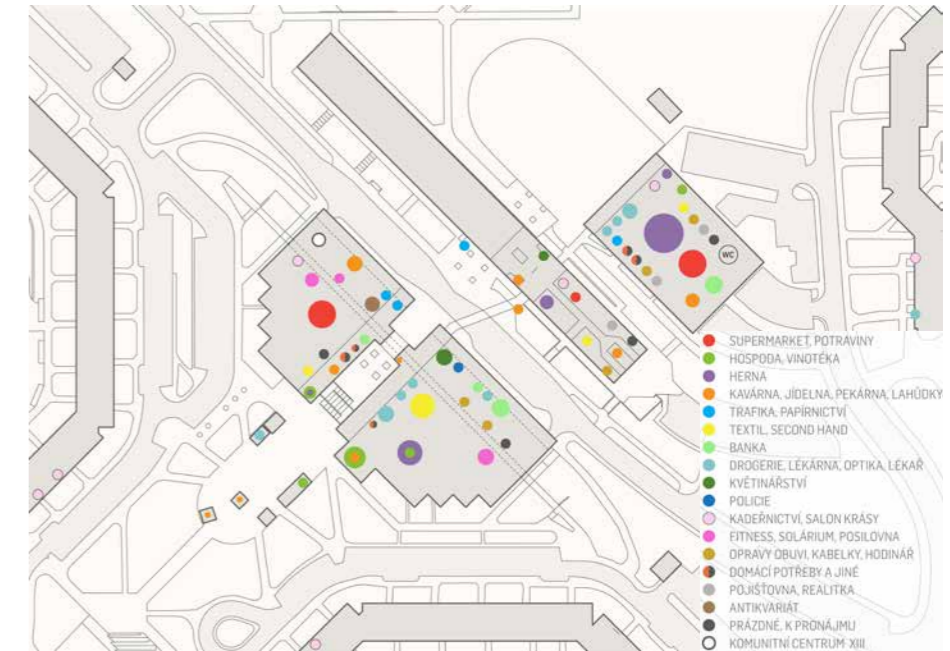
KOMUNIKACE DOMU S OKOLÍM

Stávající objekty se důsledně uzavírají dovnitř, sami do sebe a nastavují záda svému okolí

VZÁJEMNÁ VIZUÁLNÍ KONTROLA STAVEB

Uzavřenost domu je ve velkém kontrastu k otevřenosti panelových domů a brání přirozené vizuální kontrole dění v lokálním centru

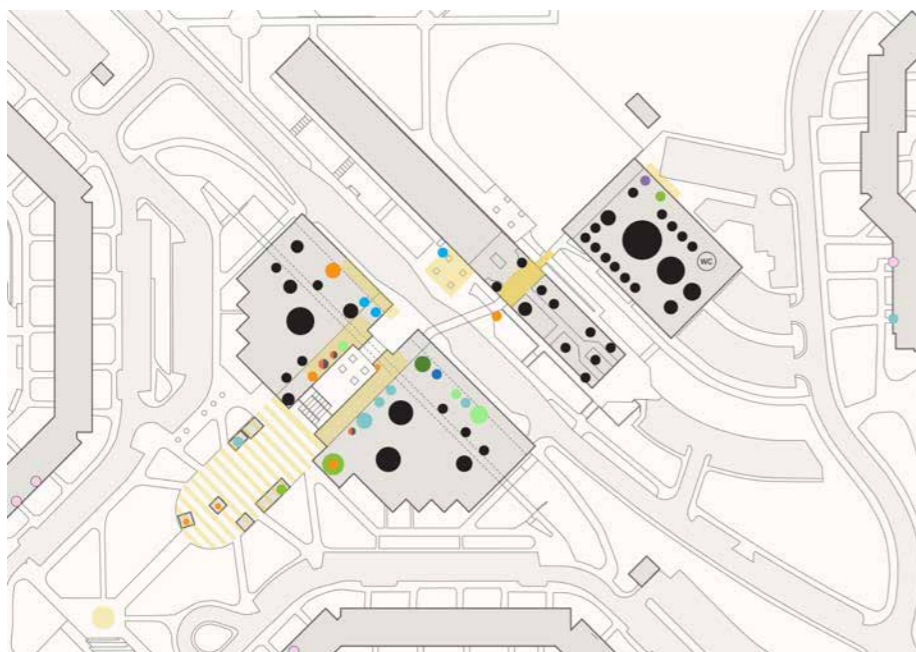

SPEKTRUM FUNGUJÍCÍCH SLUŽEB

Přes komplikované prostorové členění domu v něm funguje široké spektrum služeb. Za spoustou z nich je potřeba dojít cíleně a dobře vědět, kde je v nitru domu hledat.

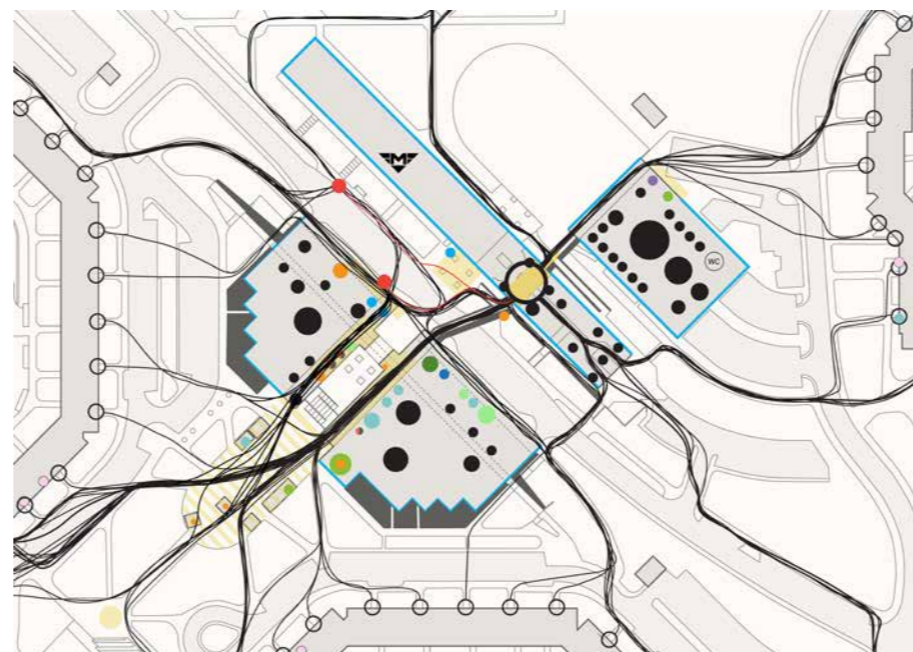
Nevelké procento služeb má sílu generovat děje ve svém parteru. Žlutě jsou vyznačena místa, kde se lidé shlukují.

SLUŽBY KOMUNIKUJÍCÍ S PARTEREM

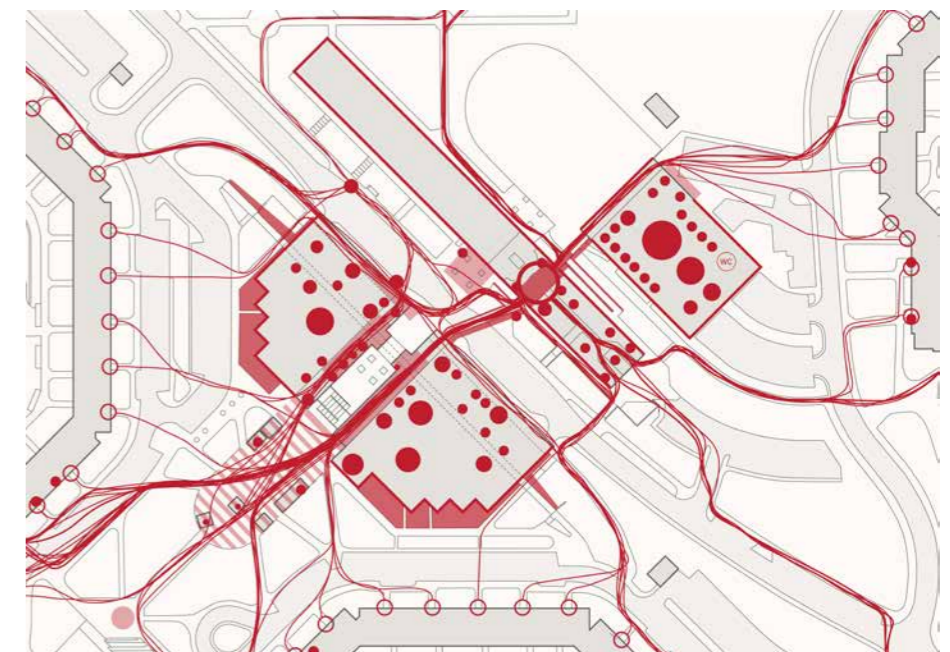
Výstup z metra přes středový perón přísně definuje proudění lidí. Než jsou schopni zvolit si svou cestu, musí překonat značnou vzdálenost.

TRAJEKTORIE POHYBU LIDÍ

Územím cirkuluje denně přes 20tisíc lidí. V pravidelných intervalech se vylévají z metra a rychle se rozplynou. Zařídí nezbytné a mizí do svých domovů

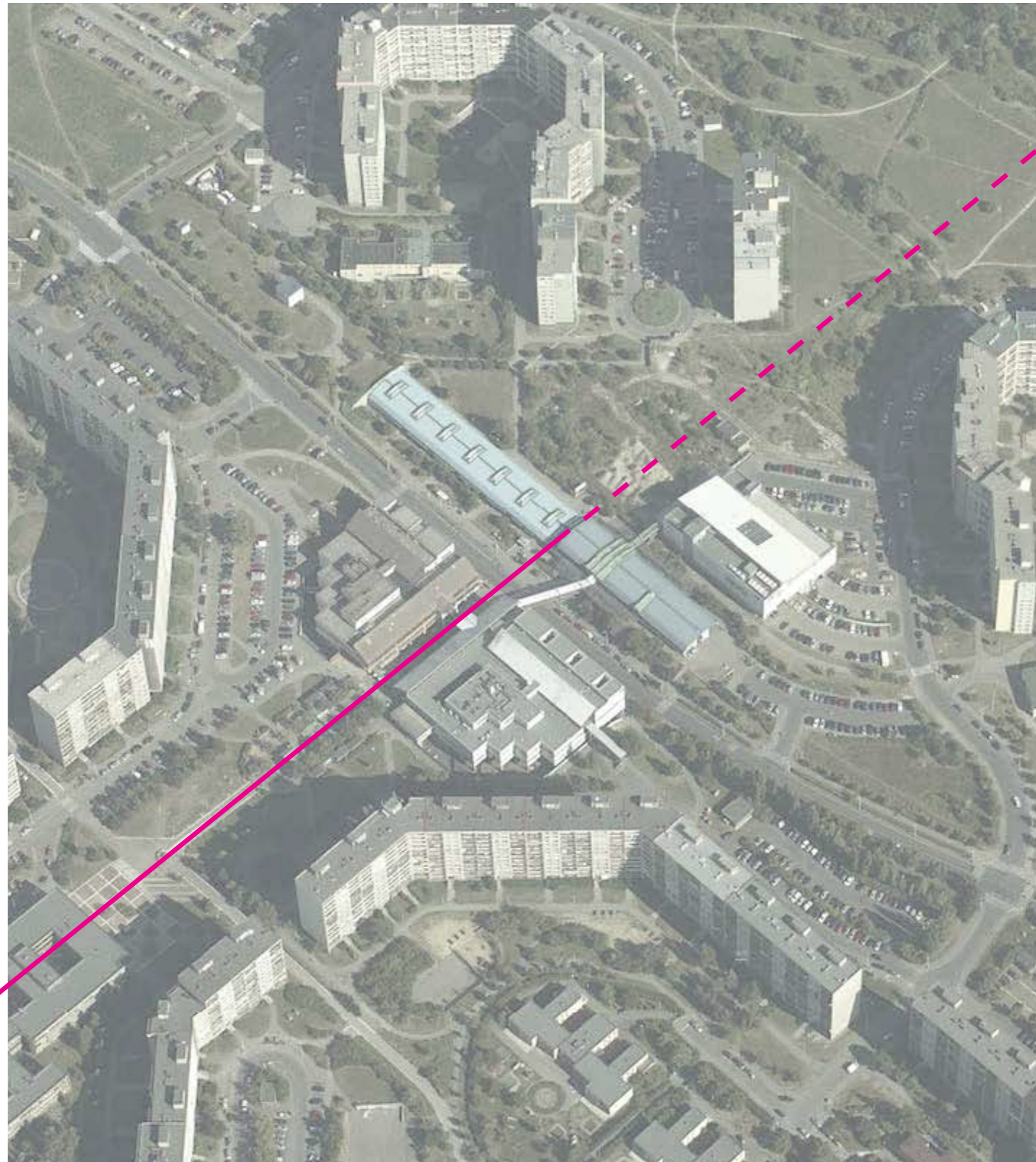
ORGANISMUS LOKÁLNÍHO CENTRA

Fotodokumentace místa

škola

krajina

NÁVRH

*Vítejte v městě jiných dimenzí. Ve městě volného prostoru. Nekonečna. Dýchejte zhluboka, slyšíte ten klid? No tak se ne-
bojte rozběhnout. Řvěte z plných plic. Běžte třeba po trávě a pro mě za mě, máte-li tu potřebu, stůjte na hlavě. Klidně se
chovejte jako malí, soudit vás nikdo nebude. Tady jste na sídlišti, tady můžete...*

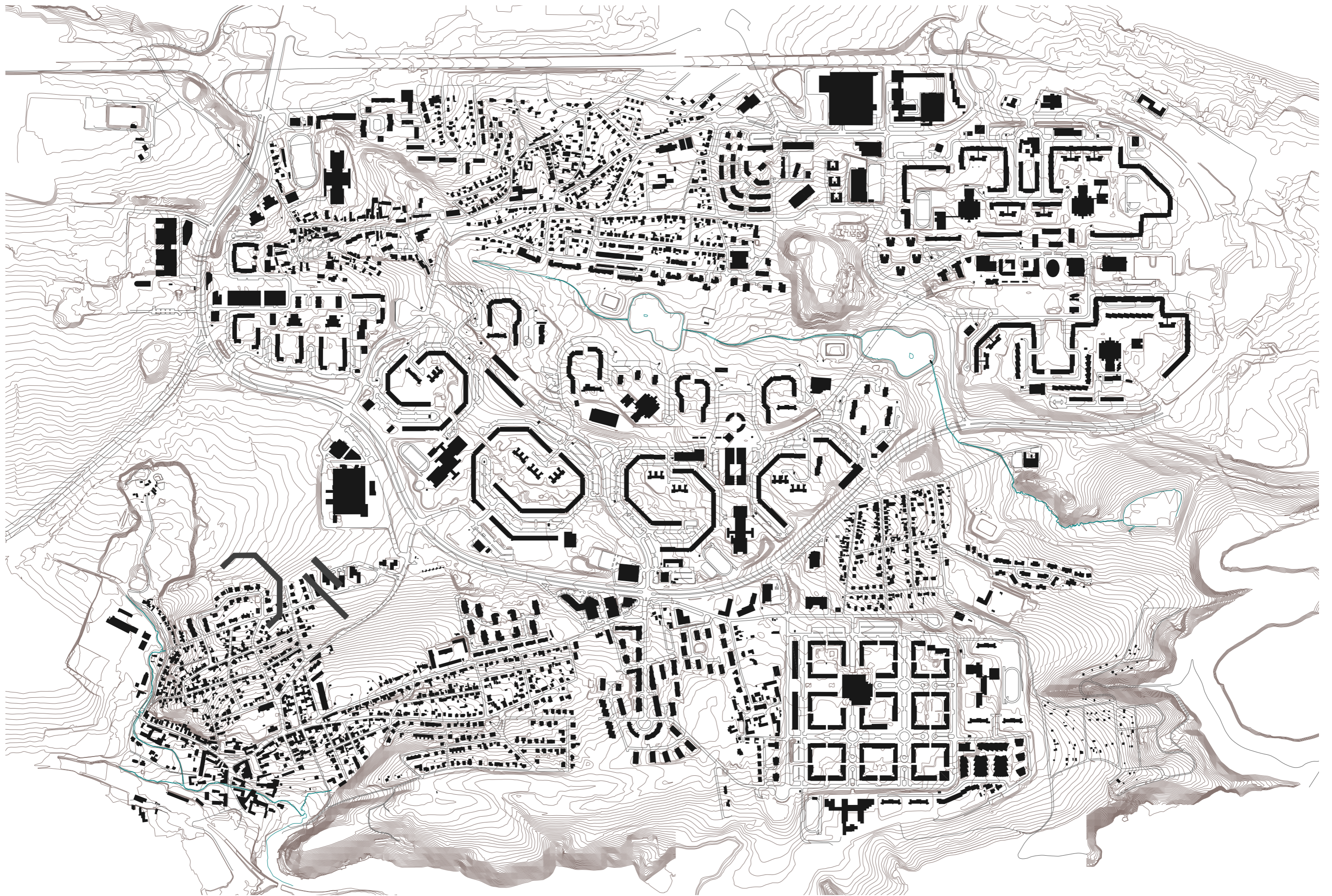
Místo budí nedůvěru. Prostorové schéma domu je komplikované a nečitelné, stejně jako řešení celého území. Stanice metra je povrchová, peróny tak báječně těžší z denního světla, jsou ale nelogicky umístěny uprostřed mezi kolejemi. Každý cestující je tak nucen podjezd metra překonat po schodech vzhůru, odkud je sveden úzkým krčkem nad silnicí do průchodu v obchodního centra a teprve potom se smí nadechnout a rozhlédnout. Než se dostane do volného prostoru sídliště, musí vynaložit značné úsilí.

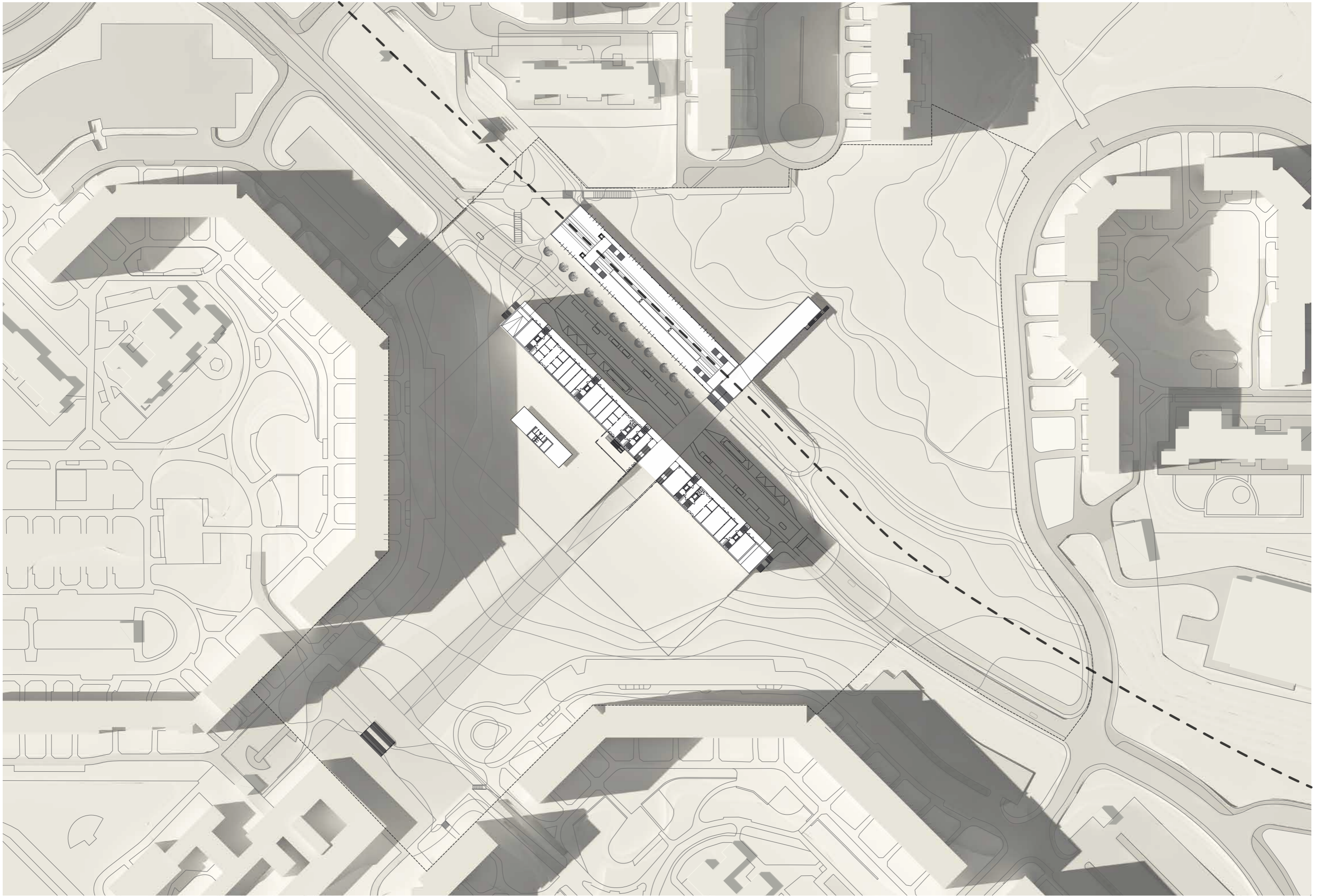
Lokální centrum dnes nežije takovým životem, jakým se v původní ideologii zdálo. Asi je to právě snadnou dostupností centra Prahy. Asi je to právě klidem, který území nabízí. Lidé zde nehledají nadhodnoty. Většina z nich běžně nemá velkou potřebu se v lokálním centru sdružovat a kamarádit, posedávat, klábosit a trávit volný čas. Zcela jim vyhovuje, při cestě z metra či na metro, svižně pořídit vše nezbytné a pokračovat si svou cestou dál. Je to taková přestupní stanice mezi cestou z práce a domovem, mezi vřavou města a klidem obývacího pokoje. Proto netoužím toto území příliš pevně definovat, násilně ho formovat a život tím lidem zbytečně komplikovat. Snažím se prostor maximálně zjednodušit a zpřehlednit. Jak fyzicky, tak vizuálně. Neboť mám pocit, že neúspěch stávajícího centra tví částečně právě ve zbytečné komplikovanosti a nepřehlednosti místa.

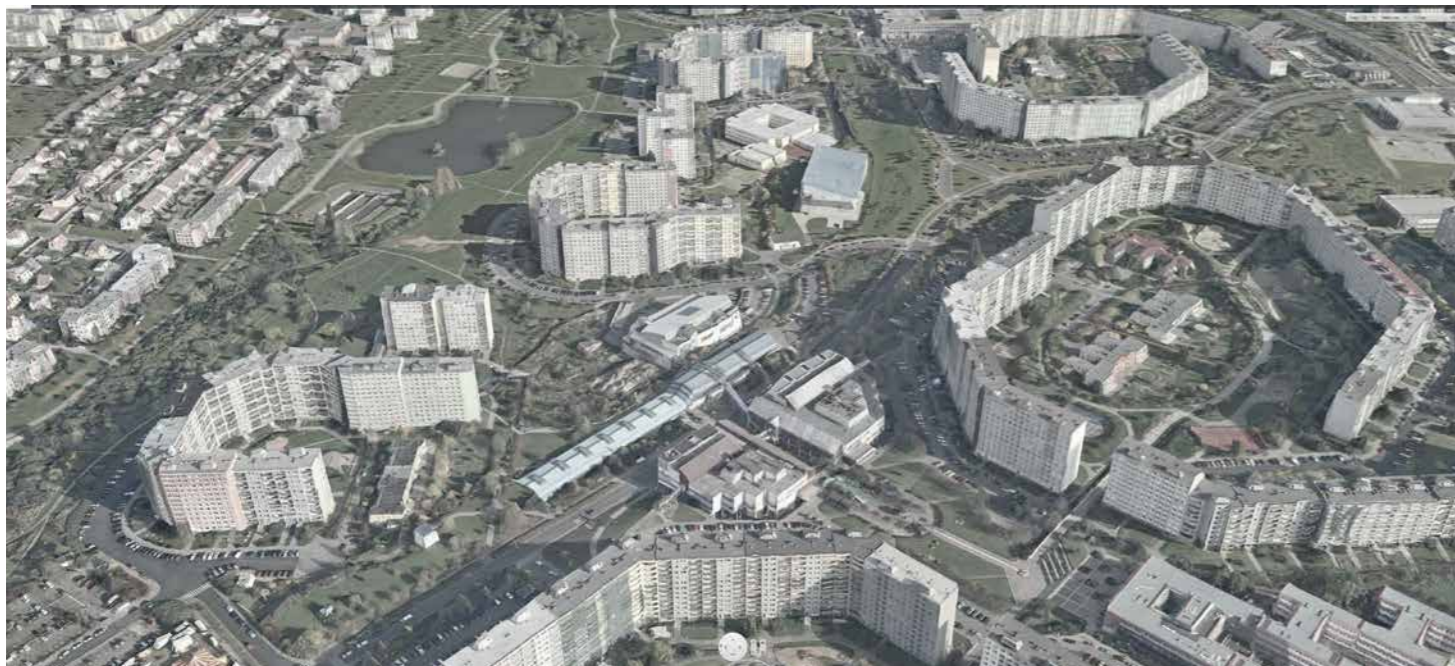
Pracuji s tím, co mám. To je především ohromná masa lidí, která denně projde vestibulem metra. Nejsou to jen obyvatelé okolních panelových rondelů, ale také nemalé množství obyvatel okolních vesnic, kteří přijíždějí na metro právě sem. Autem nebo autobusem. Je to nenáročná skupina lidí, která má ovšem velkou sílu hýbat děním v tomto místě. Když mohou tito okolní cestující chytře a přehledně zaparkovat v blízkosti metra a supermarketu, pravděpodobně tu rovnou při cestě zpět pořídí větší nákup. Další z nich při čekání na přestup zas okukují, co v kterém výkladci přibýlo nového.

Snažím se život lidem co nejvíce zjednodušit. Bodem číslo jedna mého návrhu je otočení peronů na vnější strany kolejí. Od této chvíle se vystupuje a nastupuje přímo z ulice. V pravidelných intervalech se z vestibulu vylévají masy lidí. Ulice získává novou podobu. Je to přehledný široký bulvár s dlouhým obchodním parterem. Nad parterem stojí dům. Dům služeb a bydlení. Obchodní parter je prostřídán vstupy do bytů a pasážemi do supermarketu. V ulici se mísí cestující z okolních vesnic, starousedlíci a nově přistěhovalí, nakupující a okukující. V parteru to vše.

Dům stojí na hraně svahu. Jasně hranu definuje a zpevňuje tak nekonečný svažující se prostor. Podtrhuje urbánní osu - kolmici na trasu metra, která je identifikačním motivem opakujícím se napříč celým Jihozápadním městem. Zpevněná osa klesá od prostranství před základní školou, proplouvá otvorem v domě, překračuje silnici a překonává val metra, nad kterým pokračuje dál a dál, až olízne patu Centrálního parku a sklesá do krajiny. Je to takové přístavní molo v moři Central parku. Ukotvuje stanici metra Luka v oceánu sídliště a definitivně stvrzuje její místo v organismu sídliště.

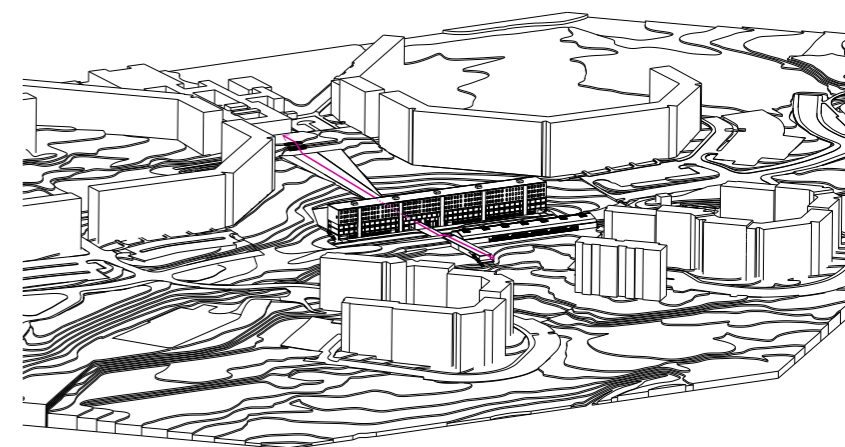
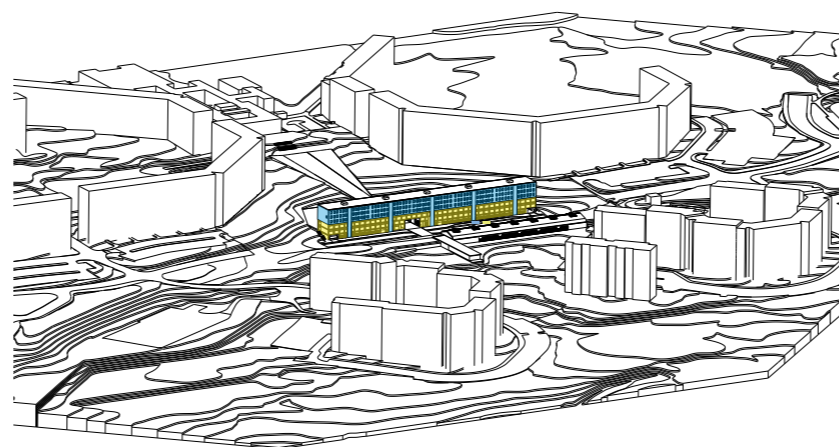
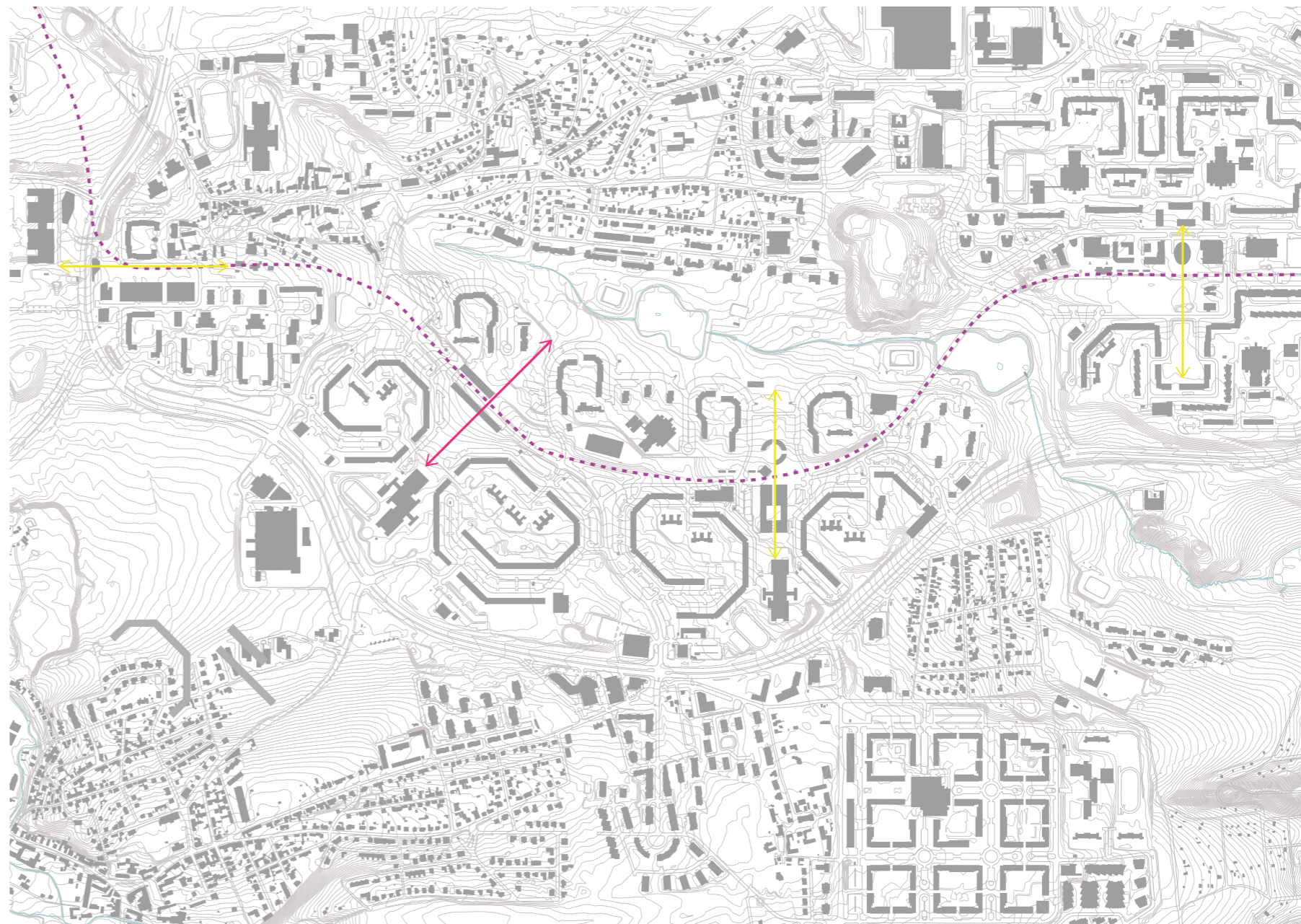

Ovi zákres - stávající stav

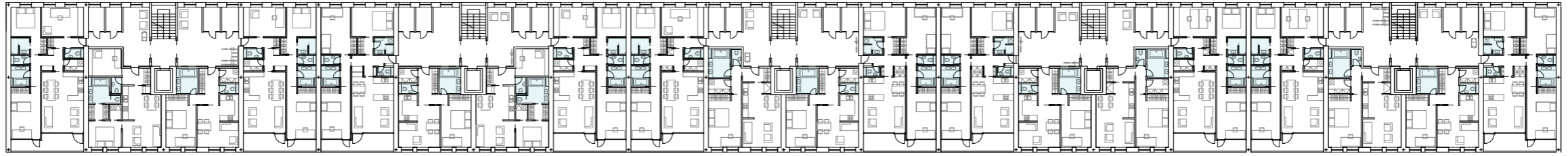
Ovi zákres - návrh

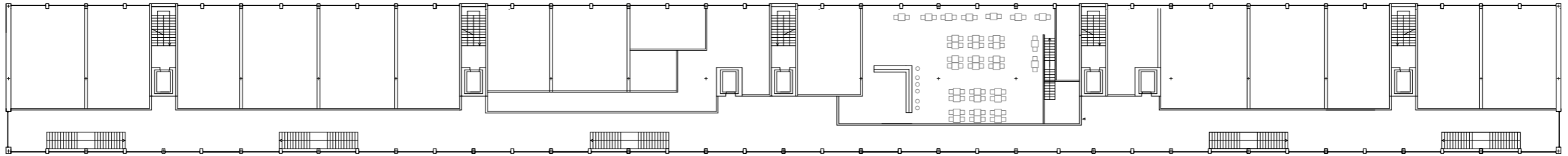
bydlení

služby

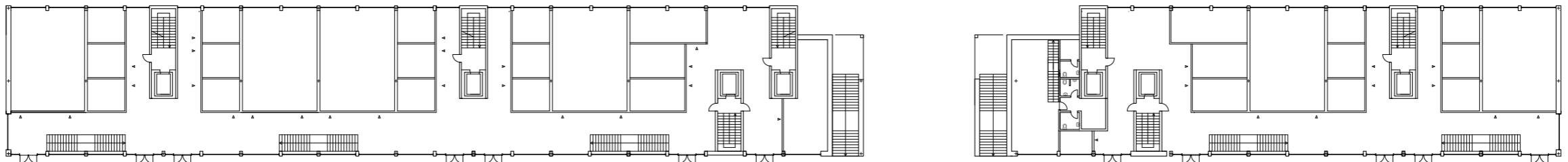
← → charakteristická osa JZM

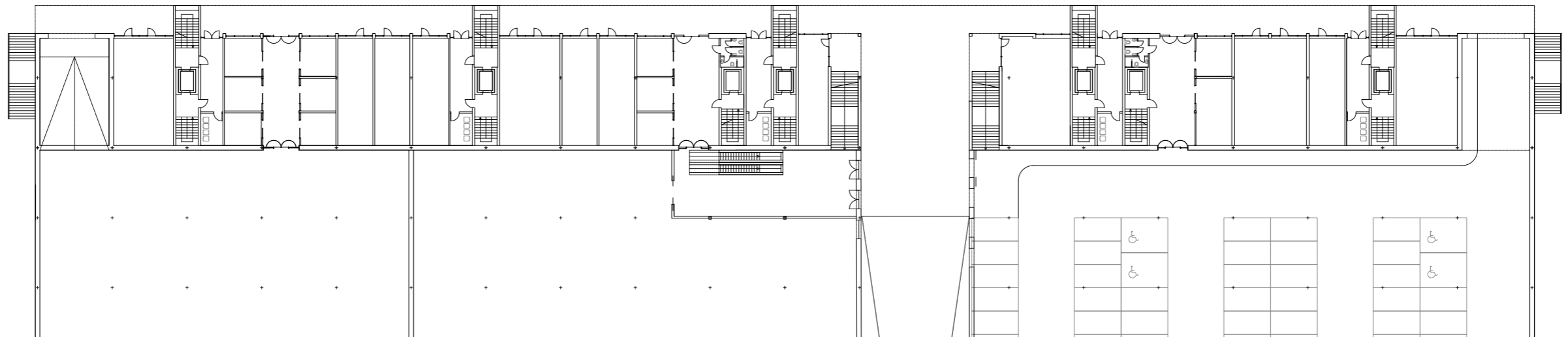
4np

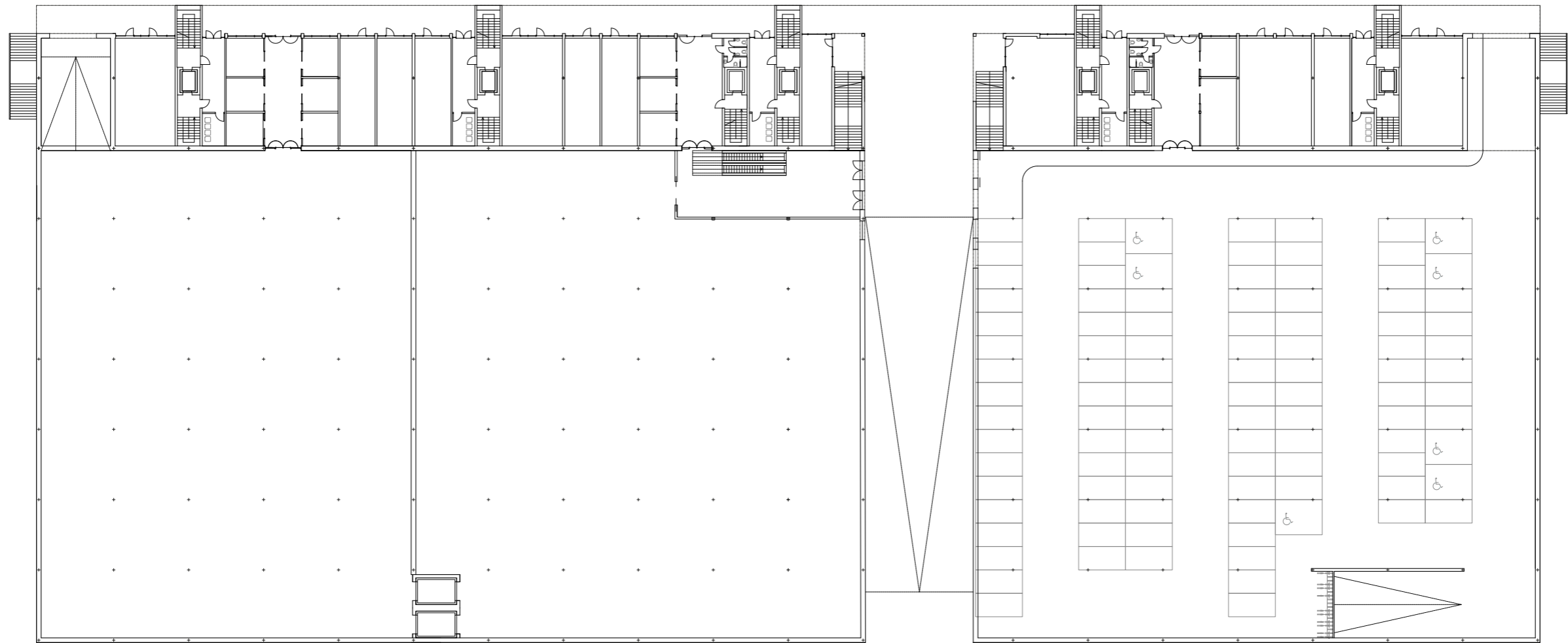
3np

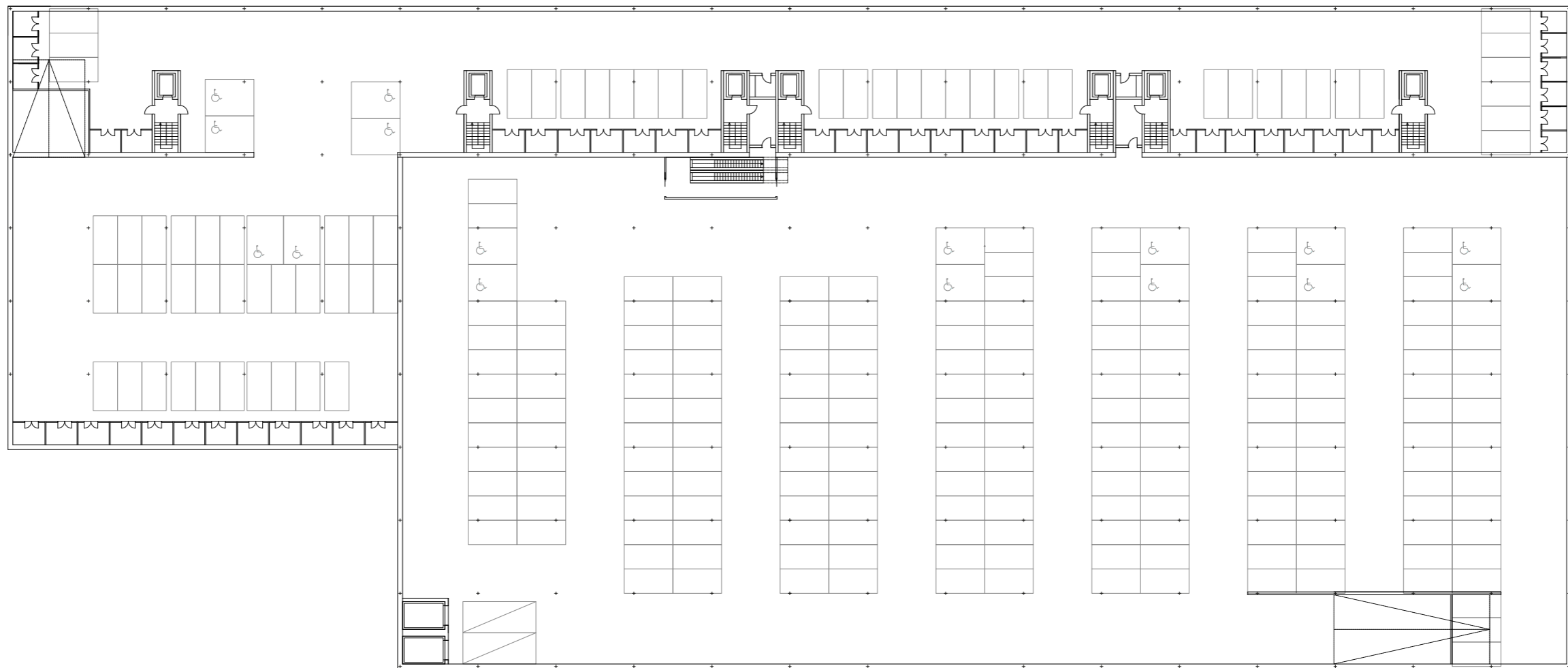
2np

1np

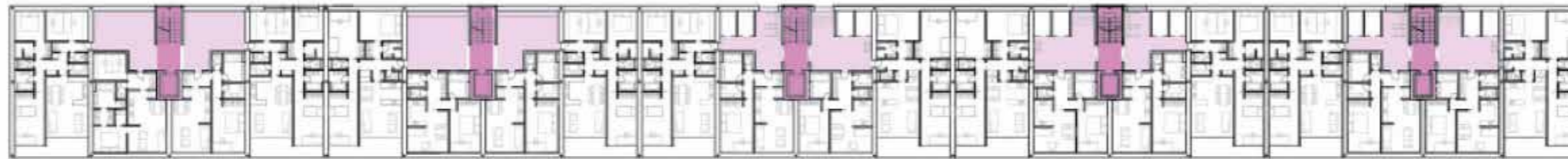
1np

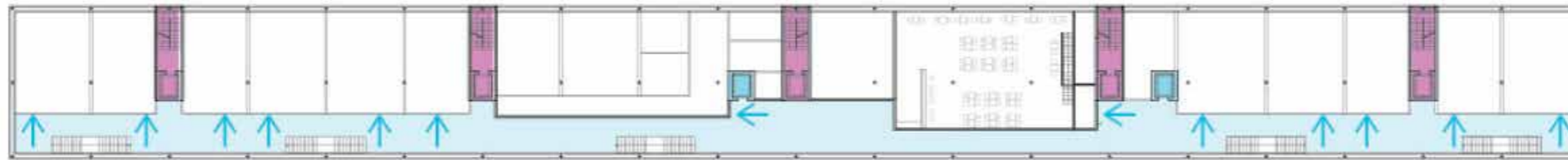
1pp

Püdyrys

4np

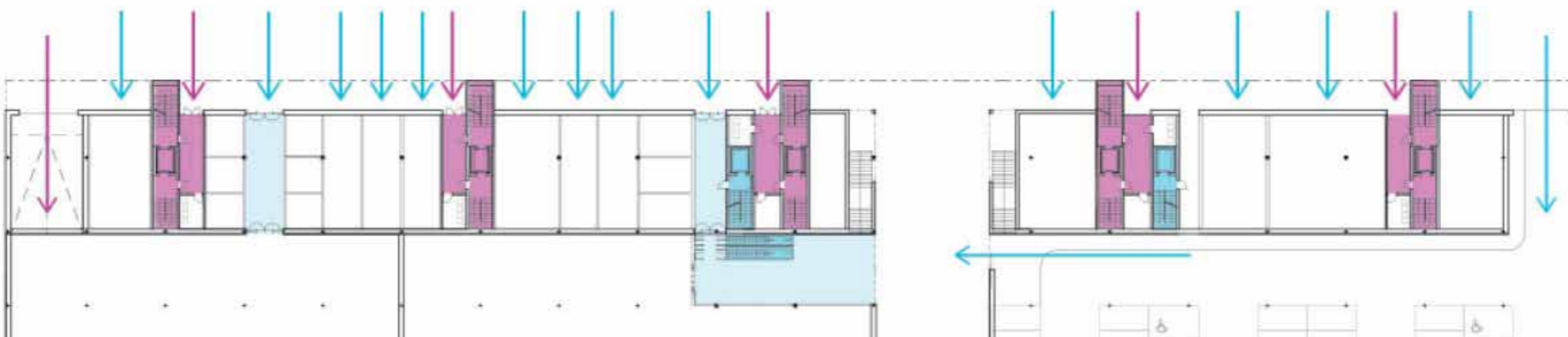
3np

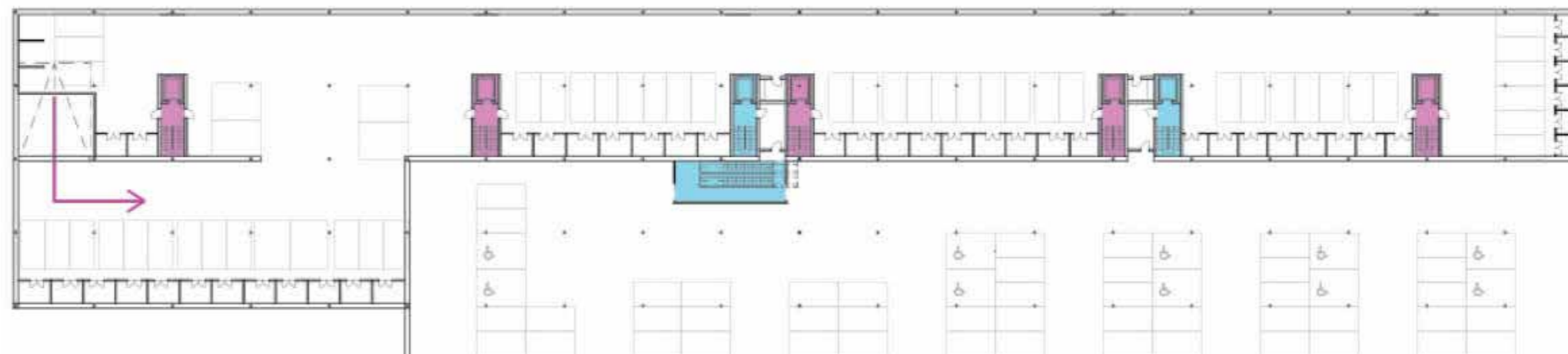
2np

1np

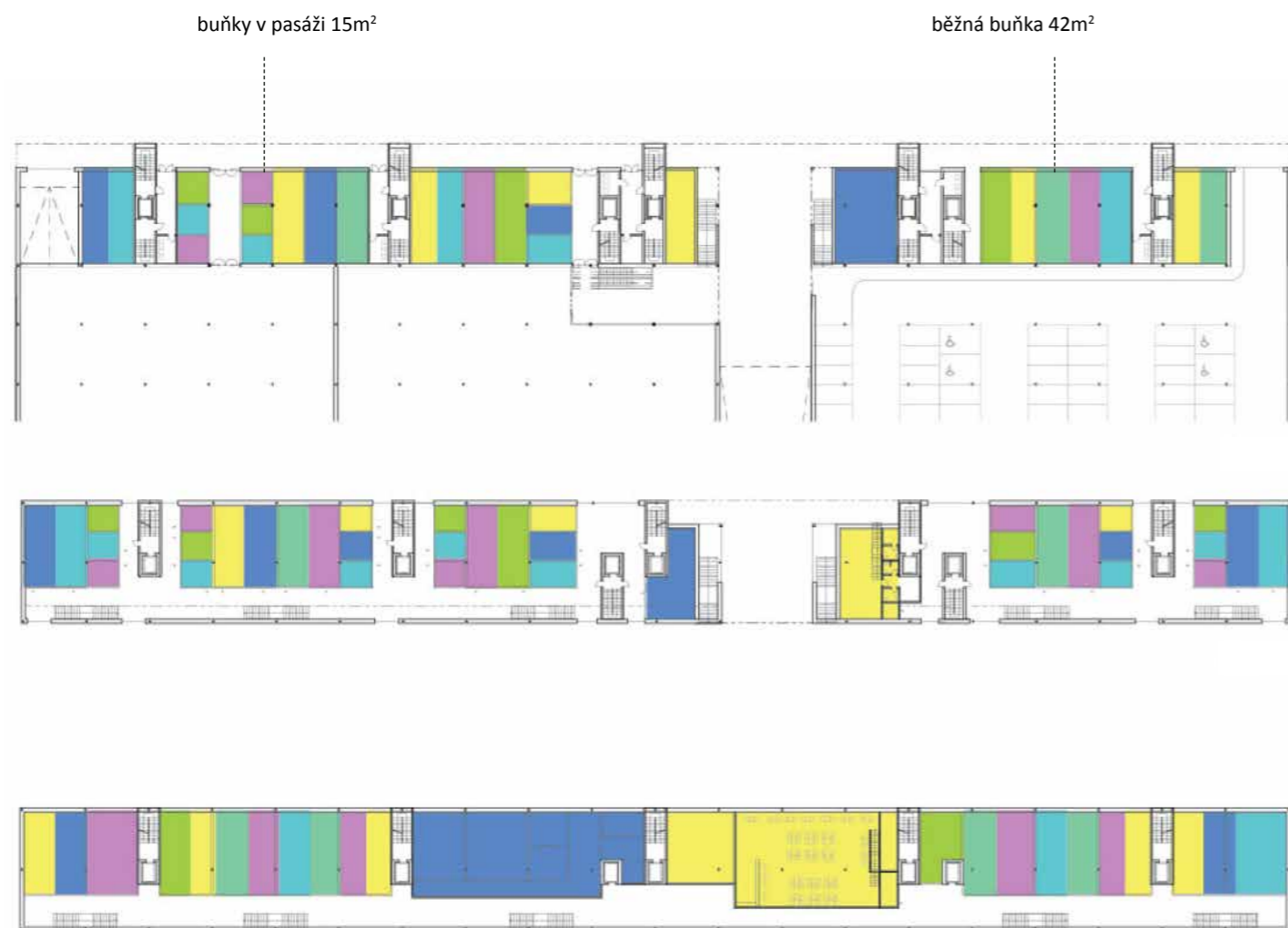
1pp

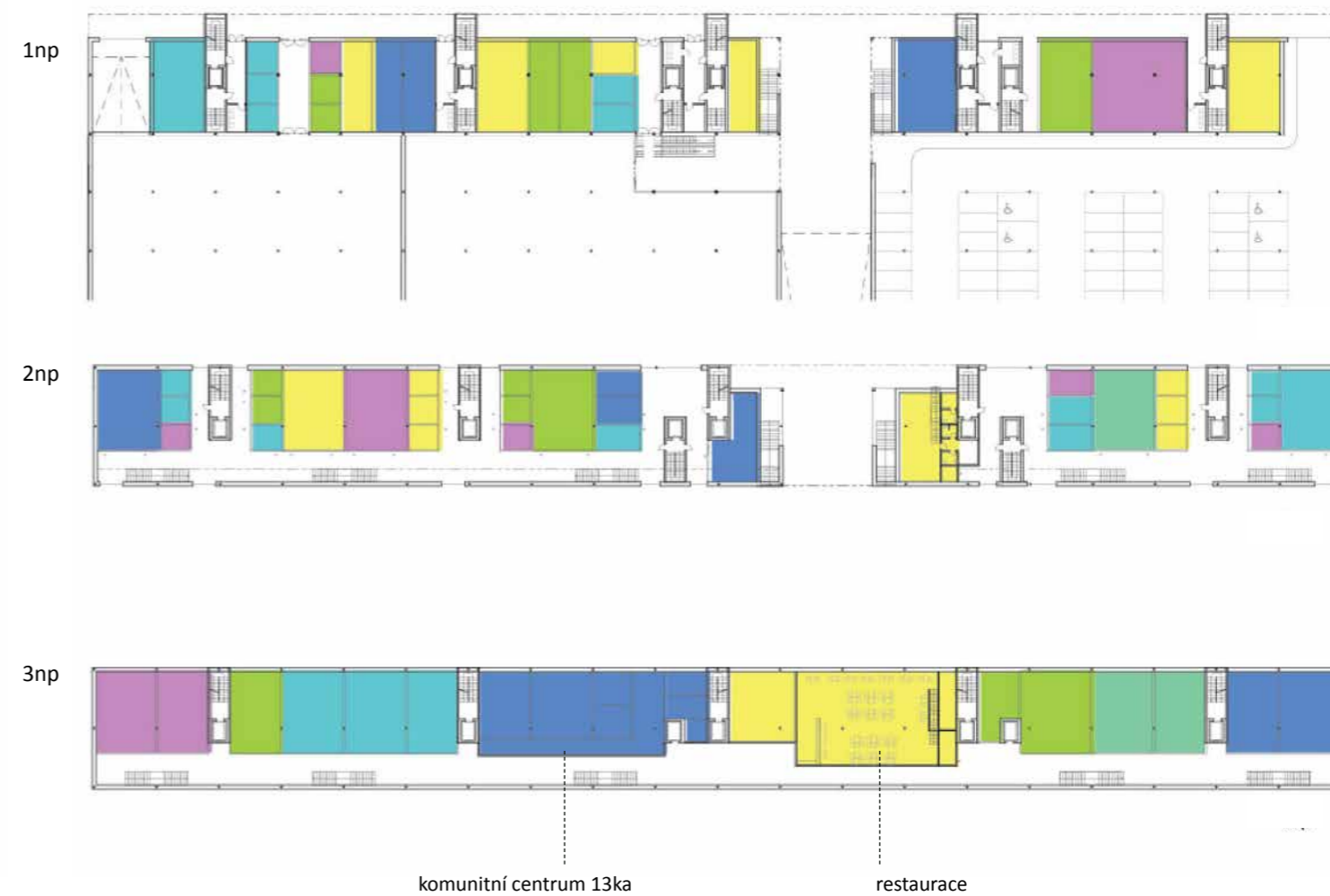
obyvatelé
 veřejnost

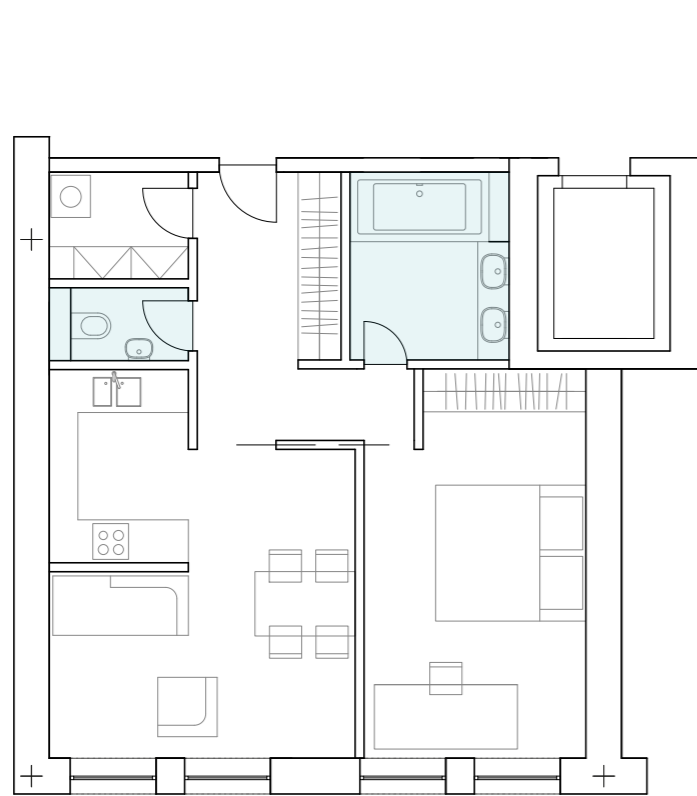
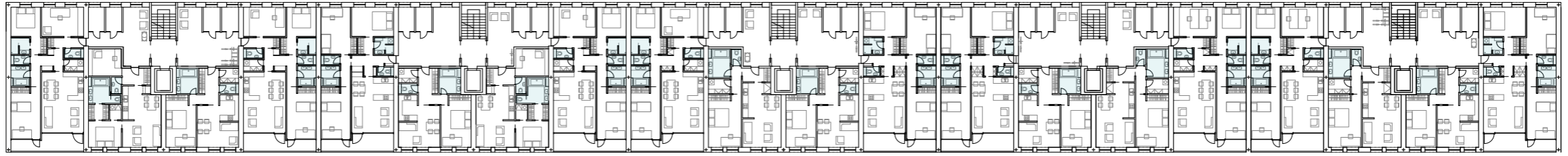
Schéma pohybu veřejnosti a obyvatel domu

Maximální počet pronajímatelných jednotek

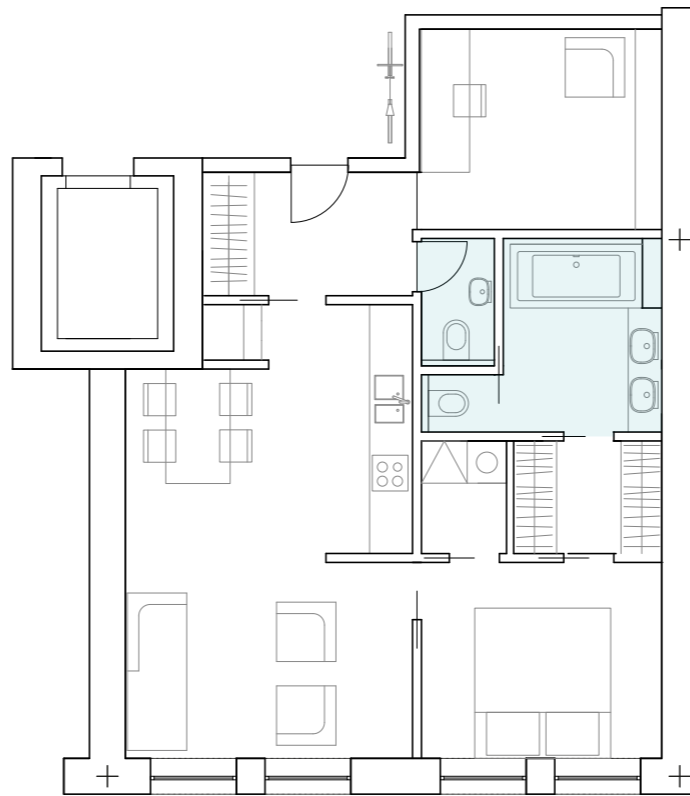
Libovolné propojování jednotek

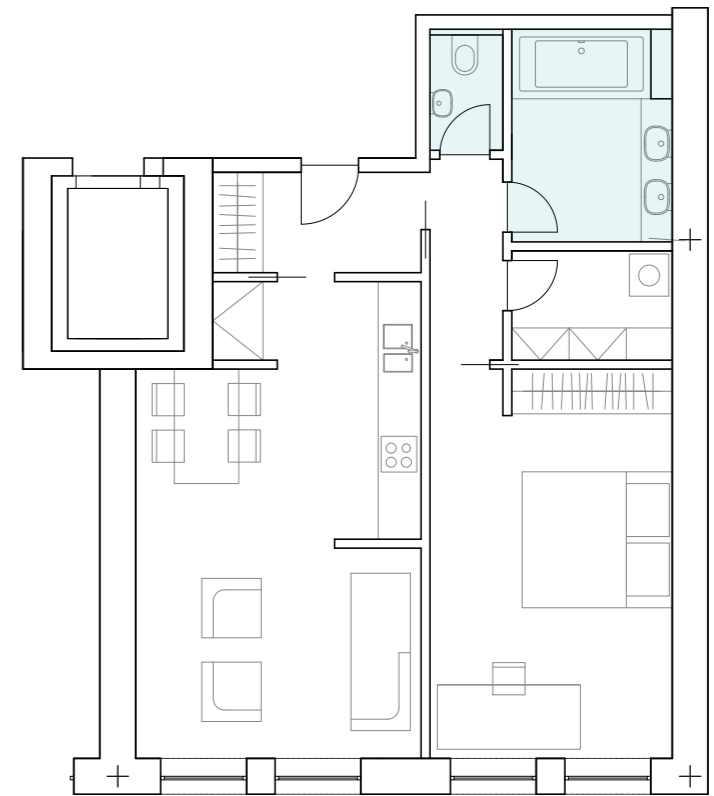
2+kk
61m²

15x

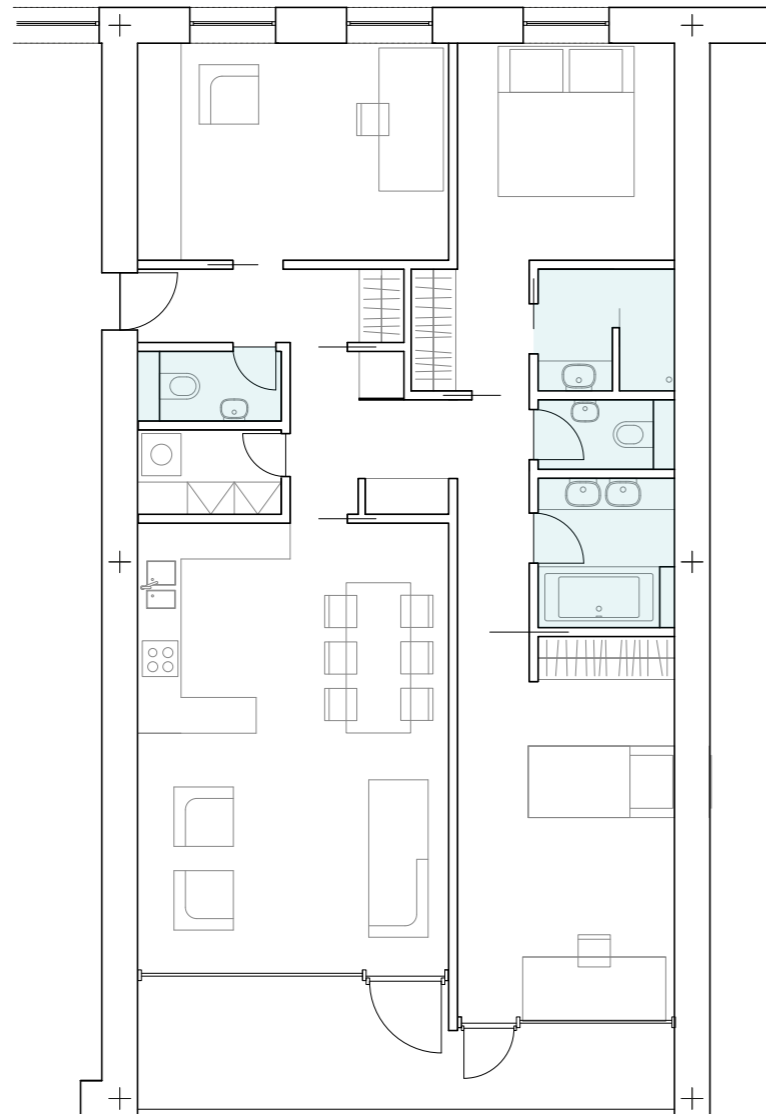
3+kk
65m²

5x

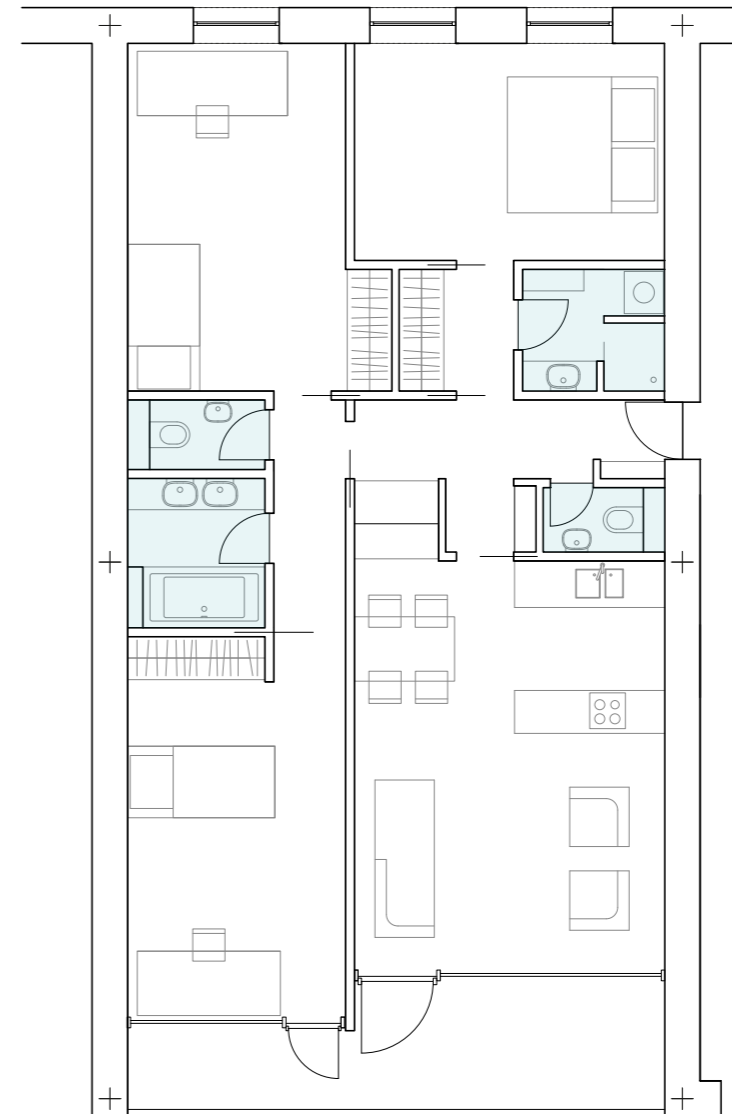
2+kk
61m²

10x

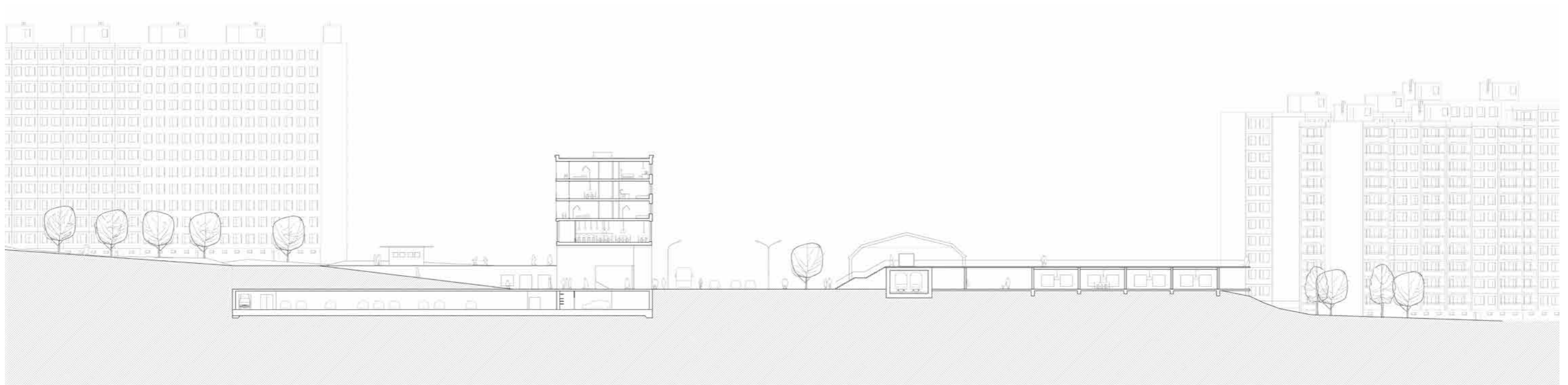
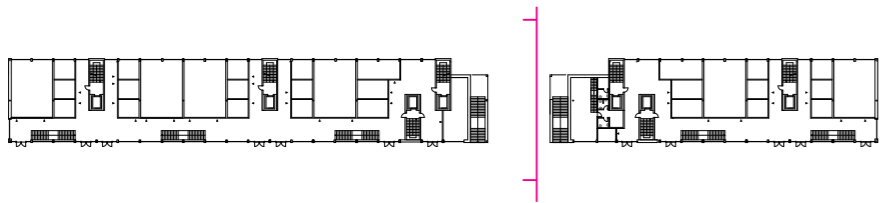
4+kk
100m² + 12,5m² lodžie

15x

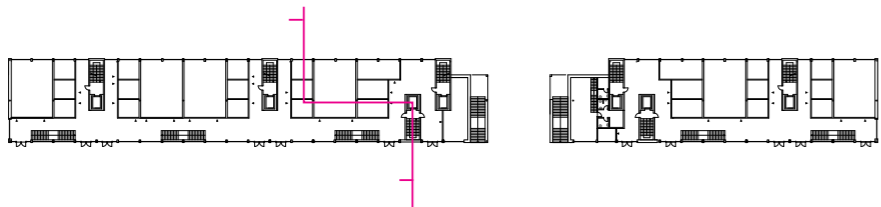

4+kk
100m² + 12,5m² lodžie

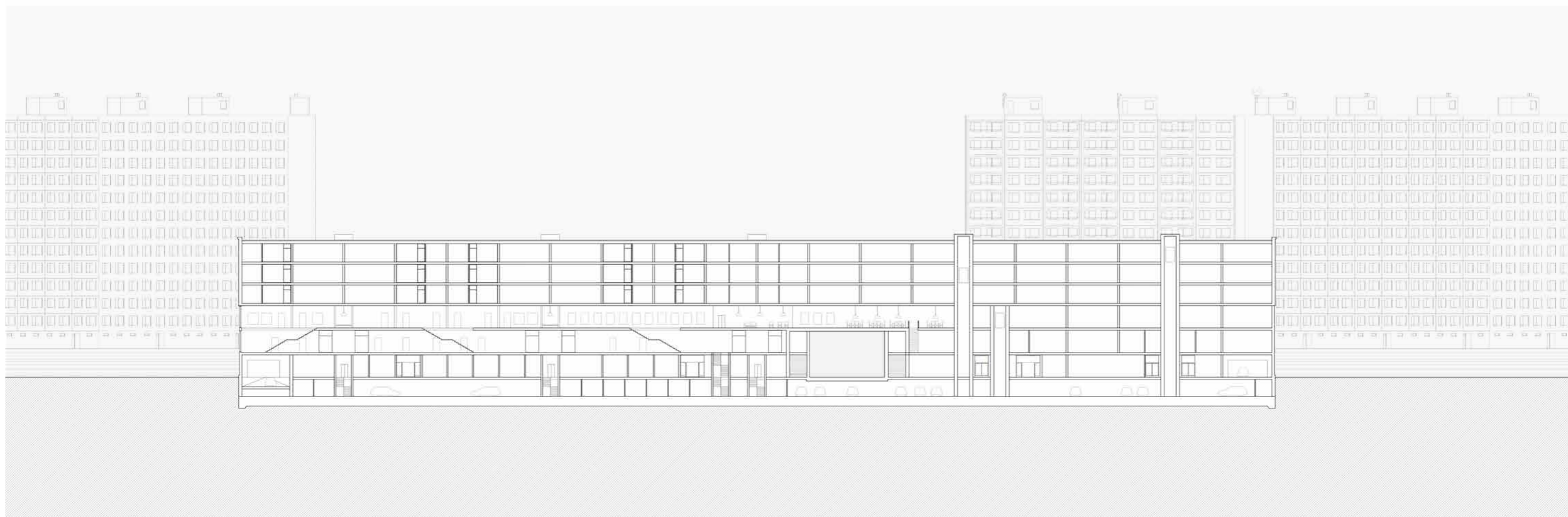
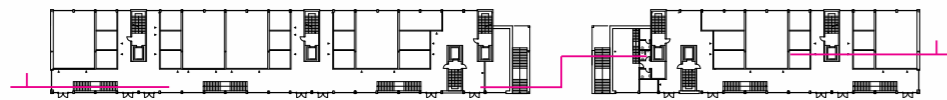
15x

Příčný řez průchodem

Příčný řez

Podélný řez

Severní fasáda

Jižní fasáda

Detail fasády

KONZULTACE

Ing.arch. Michal Kuzemský

Ing. arch. Ondřej Synek

Prof. RNDr. Luděk Sýkora Ph.D.

Doc. RNDr. Martin Ouředníček. Ph.D

mrkt.suk@gmail.com

KONTAKT